

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

12 april 2019

WETSVOORSTEL
houdende diverse fiscale bepalingen
2019-I

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE FINANCIËN EN DE BEGROTING
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER **Peter DEDECKER**

INHOUD

Blz.

I. Inleidende uiteenzetting	3
II. Algemene bespreking.....	4
III. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen.....	6
Bijlage: Advies van de Raad van State	21

Zie:

Doc 54 **3699/ (2018/2019):**

- 001: Wetsvoorsel van de heren Van Biesen en Van Mechelen.
- 002: Wijziging indiener.
- 003: Amendementen.

Zie ook:

- 005: Tekst aangenomen door de commissie.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

12 avril 2019

PROPOSITION DE LOI
portant des dispositions fiscales diverses
2019-I

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES FINANCES ET DU BUDGET
PAR
M. **Peter DEDECKER**

SOMMAIRE

Pages

I. Exposé introductif.....	3
II. Discussion générale.....	4
III. Discussion des articles et votes.....	6
Annexe: Avis du Conseil d'État	21

Voir:

Doc 54 **3699/ (2018/2019):**

- 001: Proposition de loi de MM. Van Biesen et Van Mechelen.
- 002: Modification auteur.
- 003: Amendements.

Voir aussi:

- 005: Texte adopté par la commission.

11089

**Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag/
Composition de la commission à la date de dépôt du rapport**

Voorzitter/Président: Eric Van Rompuy

A. — Vaste leden / Titulaires:

N-VA Peter Dedecker, Rita Gantois, Jan Jambon, Steven Vandeput
PS Michel Corthouts, Frédéric Daerden, Ahmed Laaouej
MR Gautier Calomne, Benoît Piedboeuf, Vincent Scourneau
CD&V Roel Deseyn, Eric Van Rompuy
Open Vld Luk Van Biesen, Dirk Van Mechelen
sp.a Peter Vanvelthoven
Ecolo-Groen Georges Gilkinet
cdH Benoît Dispa

B. — Plaatsvervangers / Suppléants:

Peter Buysrogge, Inez De Coninck, Peter De Roover, Bart De Wever, Zuhail Demir
Olivier Henry, Emir Kir, Laurette Onkelinx, Sébastien Pirlot
Olivier Chastel, Philippe Goffin, Kattrin Jadin, Damien Thiéry
Hendrik Bogaert, Griet Smaers, Vincent Van Peteghem
Patricia Ceysens, Ine Somers, Carina Van Cauter
Karin Temmerman, Dirk Van der Maelen
Meyrem Almaci, Jean-Marc Nollet
Michel de Lamotte, Catherine Fonck

C. — Niet-stemgerechtigde leden / Membres sans voix délibérative:

VB Barbara Pas
PTB-GOI Marco Van Hees
DéFI Olivier Maingain
Vuye&Wouters Veerle Wouters

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
cdH	:	centre démocrate Humaniste
VB	:	Vlaams Belang
PTB-GOI	:	Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture
DéFI	:	Démocrate Fédéraliste Indépendant
PP	:	Parti Populaire
Vuye&Wouters	:	Vuye&Wouters

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:	Abréviations dans la numérotation des publications:
DOC 54 0000/000: Parlementair document van de 54 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	DOC 54 0000/000: Document parlementaire de la 54 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA: Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA: Questions et Réponses écrites
CRIV: Voorlopige versie van het Integraal Verslag	CRIV: Version Provisoire du Compte Rendu intégral
CRABV: Beknopt Verslag	CRABV: Compte Rendu Analytique
CRIV: Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)	CRIV: Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
PLEN: Plenum	PLEN: Séance plénière
COM: Commissievergadering	COM: Réunion de commission
MOT: Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)	MOT: Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers	Publications officielles éditées par la Chambre des représentants
Bestellingen: Natieplein 2 1008 Brussel Tel.: 02/ 549 81 60 Fax: 02/549 82 74 www.dekamer.be e-mail: publicaties@dekamer.be	Commandes: Place de la Nation 2 1008 Bruxelles Tél.: 02/ 549 81 60 Fax: 02/549 82 74 www.lachambre.be courriel: publications@lachambre.be
De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier	Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit wetsvoorstel besproken tijdens haar vergadering van 2 april 2019. Het advies van de Raad van State over het voorontwerp van wet houdende diverse fiscale bepalingen 2019-I wordt in bijlage bij dit verslag gevoegd.

I. — INLEIDENDE UITEENZETTING

De heer Alexander De Croo, vice-eersteminister en minister van Financiën, belast met de Bestrijding van de fiscale fraude, en minister van Ontwikkelingssamenwerking, licht het voorliggend wetsvoorstel toe.

Het wetsvoorstel bevat diverse fiscale bepalingen, die de nodige verduidelijkingen en technische wijzigingen aanbrengen.

In het eerste onderdeel worden een aantal wijzigingen aangebracht op het vlak van inkomstenbelastingen, waaronder een uniformisering van de belastbare meerwaarde van voertuigen in de personenbelasting en vennootschapsbelasting, een afzonderlijke belasting van vakantiegeld uit prestaties in de horeca, de toevoeging van de vereffenaar als gelijkgestelde schuldenaar in geval van een subsidiaire aanslag en een hele reeks tekstuele aanpassingen. Wat de tekstuele aanpassingen betreft, worden de fiscale bepalingen afgestemd op het feit dat het Bijzonder Beschermingsfonds werd gewijzigd in het Garantiefonds. Daarnaast worden de verwijzingen naar een reeds opgeheven wet betreffende de controle van verzekeringsondernemingen vervangen door de geldende wet.

Het tweede onderdeel bestaat uit diverse wijzigingen die worden aangebracht in de verschillende wetboeken. Die wijzigingen betreffen de bekrachtiging van besluiten door een wet. De wet tot bevestiging van het koninklijk besluit moet voortaan enkel worden voorgelegd aan de Kamer van volksvertegenwoordigers en de termijn waarin die besluiten bij wet moeten worden bekrachtigd, wordt eenvormig vastgesteld op twaalf maanden.

Het derde onderdeel bevat verscheidene fiscale bepalingen betreffende het Wetboek van de inkomstenbelastingen, het btw-Wetboek, de wet van 25 december 2017 tot hervorming van de vennootschapsbelasting en enkele tekstaanpassingen aan het Wetboek successierechten. Zo bepaalt men onder andere dat een ingebonden dagboek niet langer genummerd en geparafeerd moet worden door een bevoegde ambtenaar, dat het landenrapport (van een multinationale groep) slechts opnieuw moet ingediend worden indien er een

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné cette proposition de loi au cours de sa réunion du 2 avril 2019. L'avis du Conseil d'État sur l'avant-projet portant des dispositions fiscales diverses 2019-I est joint au présent rapport.

I. — EXPOSÉ INTRODUCTIF

M. Alexander De Croo, Vice-premier ministre et ministre des Finances, chargé de la Lutte contre la fraude fiscale, et ministre de la Coopération au développement, commente la proposition de loi à l'examen.

La proposition de loi contient diverses dispositions fiscales, qui apportent des précisions nécessaires et des modifications techniques.

Dans le premier volet, plusieurs modifications sont apportées au niveau des impôts sur les revenus, notamment une uniformisation des plus-values imposables des véhicules à l'impôt des personnes physiques et à l'impôt des sociétés, une taxation distincte du pécule de vacances pour des prestations dans l'horeca, l'ajout du liquidateur comme débiteur assimilé dans le cas d'une imposition subsidiaire et toute une série de modifications textuelles. En ce qui concerne les modifications textuelles, les dispositions fiscales sont alignées sur le fait que le Fonds spécial de protection a été transformé en Fonds de garantie. En outre, les références à une loi déjà abrogée relative au contrôle des entreprises d'assurances sont remplacées par la loi en vigueur.

Le deuxième volet est composé d'une série de modifications apportées dans les différents codes qui concernent la confirmation d'arrêtés par une loi. La loi qui confirme l'arrêté royal doit désormais uniquement être soumise à la Chambre et le délai dans lequel ces arrêtés doivent être confirmés par une loi est fixé de manière uniforme à douze mois.

Le troisième volet contient plusieurs dispositions fiscales relatives au Code des impôts sur les revenus, au Code de la TVA, à la loi du 25 décembre 2017 portant réforme de l'impôt des sociétés et certaines modifications textuelles du Code des droits de succession. Il est notamment stipulé qu'un journal relié n'a plus besoin d'être numéroté et paraphé par un agent compétent, que la déclaration pays par pays (d'un groupe multinational) ne doit être soumise à nouveau que s'il y a un changement dans l'entité mère (et donc plus annuellement). La

wijziging plaatsvindt van de moederentiteit (en dus niet meer jaarlijks) en wordt de wet tot hervorming van de vennootschapsbelasting louter op enkele technische punten gewijzigd.

Voorts wordt in uitzicht gesteld dat de bepaling betreffende de “valse” hybride voertuigen niet alleen van toepassing is op de voertuigen die vanaf 1 januari 2018 zijn gekocht, maar ook op de voertuigen die vanaf die datum zijn geleased of gehuurd.

II. — ALGEMENE BESPREKING

De heer Steven Vandeput (N-VA) merkt op dat het voorliggend wetsvoorstel een aantal elementen bevat die zijn fractie kan steunen. Desalniettemin heeft de spreker een aantal vragen en opmerkingen met betrekking tot een aantal specifieke artikelen.

Met betrekking tot de artikelen 5 en 6 merkt de spreker op dat er zich een aantal legistische problemen stellen. Er worden namelijk een aantal begrippen door elkaar gebruikt. Hij verwijst hierbij naar het Bijzonder Beschermingsfonds voor deposito's en levensverzekeringen dat niet overal wordt opgeheven. Het wordt vervangen door het Garantiefonds (Garantiefonds voor financiële diensten) wat verwarrend is met “een gelijkwaardig garantiefonds” en “gelijkwaardig Fonds”. Dit geeft op legistiek gebied een verwarrende lezing. Hij pleit daarom voor meer zorgvuldigheid in de opmaak van de tekst teneinde meer eenvormigheid na te streven.

Inzake artikel 19, merkt de spreker op dat er een foutieve verwijzing is opgenomen naar het Wetboek van vennootschappen en verenigingen. Zijn fractie heeft hiervoor een *amendement nr. 11* (DOC 54 3699/003) ingediend om deze foutieve verwijzing recht te zetten.

Vervolgens gaat de spreker in op het *amendement nr. 4* van de *heer Van Biesen c.s.* (DOC 54 3699/003) waarin het bewijs wordt geregeld waaruit het akkoord van de belastingplichtige blijkt met zijn inkomsten en andere gegevens die de ambtenaar in de computerbestanden van de administratie van tax-on-web heeft ingevoerd. Kan de minister toelichten welk bewijs de belastingplichtige krijgt waaruit blijkt welke inkomsten en andere gegevens de ambtenaar heeft ingebracht?

Daarnaast merkt de spreker op dat artikel 28 de formulering van artikel 37 van het btw-Wetboek aanpast. Dit artikel heeft betrekking op de btw-tarieven. De nieuwe formulering voegt daar in het bijzonder aan toe dat als het koninklijk besluit niet binnen de 12 maanden

loi sur la réforme de l'impôt des sociétés n'est modifiée que sur quelques points techniques.

Il est par ailleurs prévu que la disposition concernant les faux hybrides ne s'applique pas uniquement aux véhicules achetés à partir du 1er janvier 2018, mais aussi à ceux qui ont été pris en leasing ou en location à partir de cette date.

II. — DISCUSSION GÉNÉRALE

M. Steven Vandeput (N-VA) fait remarquer que la proposition de loi à l'examen contient plusieurs éléments qui peuvent bénéficier du soutien de son groupe. Néanmoins, l'intervenant formule une série de questions et d'observations concernant certains articles spécifiques.

En ce qui concerne les articles 5 et 6, l'intervenant fait remarquer qu'ils posent quelques problèmes d'ordre légistique. Certaines notions sont en effet utilisées indistinctement. Il renvoie, à cet égard, au Fonds spécial de protection des dépôts et des assurances sur la vie qui n'est pas entièrement supprimé. Il est remplacé par le Fonds de garantie (le Fonds de garantie pour les services financiers) ce qui pourrait être confondu avec “un fonds de garantie équivalent” ou “Fonds équivalent”. Ceci causerait une lecture confuse sur le plan légistique. Il plaide dès lors pour que l'on apporte plus d'attention à la rédaction du texte en vue d'accroître l'uniformité.

En ce qui concerne l'article 19, l'intervenant fait remarquer qu'il contient un renvoi erroné au Code des sociétés et des associations. Son groupe a présenté l'*amendement n° 11* (DOC 54 3699/003) tendant à corriger ce renvoi erroné.

Ensuite, l'intervenant aborde l'*amendement n° 4* de *M. Van Biesen et consorts* (DOC 54 3699/003), qui règle la preuve indiquant que le contribuable est d'accord avec les revenus et autres données que le fonctionnaire a introduits dans les fichiers informatiques de tax-on-web. Le ministre peut-il expliquer quelle preuve obtient le contribuable des revenus et autres données que le fonctionnaire a introduits?

Par ailleurs, l'intervenant fait remarquer que l'article 28 adapte la formulation de l'article 37 du Code de la TVA. Cet article concerne les taux de TVA. La nouvelle formulation ajoute en particulier que, si l'arrêté royal n'a pas été confirmé par une loi dans les 12 mois

na de datum van zijn bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad* bij wet is bekrachtigd, het geacht wordt geen uitwerking te hebben gehad.

Inzake de toepassing van het btw-tarief, stipt de spreker aan dat een retroactief effect van een niet-tijdige bekrachtiging praktisch tot onoverkomelijke problemen zal leiden.

Btw-plichtigen die goederen of diensten leveren aan particulieren zijn in heel veel gevallen niet gehouden tot het opmaken van facturen. Als zij retroactief een ander btw-tarief zouden moeten toepassen door de niet tijdige bekrachtiging van een KB zullen zij de identiteit van hun afnemer normaal niet kunnen achterhalen. Wanneer bij KB een btw-tariefverhoging zou zijn doorgevoerd, zouden de btw-plichtigen de teveel gevorderde btw niet kunnen terugbetalen aan hun klanten. In het verleden heeft de administratie altijd de btw-teruggave geweigerd als de btw-plichtige op zijn beurt de teveel ontvangen btw niet kan terugbetalen aan zijn afnemer.

In het omgekeerde geval wanneer een KB het btw-tarief zou verlagen en dat KB wordt niet tijdig bekrachtigd, zouden de btw-plichtigen de btw zelf moeten dragen omdat zij die niet kunnen navorderen van hun niet bij naam gekende particuliere klanten.

Wanneer de btw gefactureerd werd, kent de btw-plichtige zijn afnemer en kan hij het btw-tarief corrigeren in zoverre de contractuele bepalingen tussen hem en zijn afnemer dit toelaten. Of het praktisch haalbaar is om alle facturen van de laatste 12 maanden te corrigeren, is een andere vraag.

De vraag rijst of het niet beter zou zijn de formulering aan te passen zodat deze besluiten worden geacht uitwerking te hebben gehad tot 12 maanden na de datum van hun bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad* indien zij niet bij wet zijn bekrachtigd binnen deze termijn. Aan de hand van het amendement nr. 12 (DOC 54 3699/003) wil de spreker het artikel in die zin wijzigen.

Tot slot merkt de spreker op dat in artikel 39 het woord "aangekocht" wordt vervangen door de woorden "gekocht, geleased of gehuurd". Hij meent echter dat het meer passend is om het woord "aangekocht" te vervangen door het woord "verkregen" (bijvoorbeeld bij een ruil of schenking).

De heer Alexander De Croo, vice-eersteminister en minister van Financiën, belast met de Bestrijding van de fiscale fraude, en minister van

de la date de sa publication au *Moniteur belge*, il est réputé ne pas avoir produit ses effets.

En ce qui concerne l'application du taux de TVA, l'intervenant souligne que l'effet rétroactif d'une confirmation tardive entraînera des problèmes insurmontables sur le plan pratique.

Les assujettis qui fournissent des biens ou des services à des particuliers ne sont dans de très nombreux cas pas tenus d'établir des factures. S'ils devaient appliquer rétroactivement un taux de TVA différent en raison de la confirmation tardive d'un AR, ils ne seraient normalement pas en mesure d'identifier leur client. Si un relèvement du taux de TVA devait avoir été opéré par un AR, les assujettis ne pourraient pas rembourser l'excédent de TVA demandé à leurs clients. Par le passé, l'administration a toujours refusé le remboursement de la TVA lorsque l'assujetti ne peut à son tour pas rembourser l'excédent de TVA perçu à son client.

Dans le cas inverse, si un AR devait réduire le taux de TVA et que l'AR ne devait pas être confirmé à temps, les assujettis devraient supporter eux-mêmes la TVA parce qu'ils ne peuvent pas la récupérer auprès de leurs clients particuliers dont ils ne connaissent pas le nom.

Lorsque la TVA a été facturée, l'assujetti connaît son client et peut corriger le taux de TVA dans la mesure où les dispositions contractuelles entre lui et son client le permettent. Quant à savoir s'il est possible en pratique de corriger toutes les factures des 12 derniers mois, c'est une autre question.

La question se pose de savoir s'il ne vaudrait pas mieux modifier la formulation, de manière à ce que ces arrêtés soient réputés avoir sortis leurs effets jusque douze mois après la date de leur publication au *Moniteur belge* s'ils n'ont pas été confirmés par une loi dans ce délai. Sur la base de l'amendement n° 12 (DOC 54 3699/003), l'intervenant souhaite modifier l'article en ce sens.

Enfin, l'intervenant fait observer que dans l'article 39, le mot "acheté" est remplacé par les mots "acheté, pris en location ou en leasing". Il estime cependant qu'il est plus approprié de remplacer le mot "acheté" par le mot "acquis" (par exemple dans le cas d'un échange ou d'une donation).

M. Alexander De Croo, vice-premier ministre et ministre des Finances, chargé de la Lutte contre la fraude fiscale et ministre de la Coopération au développement,

Ontwikkelingssamenwerking, merkt op dat hij de nodige technische aanpassingen wil doorvoeren met betrekking tot de opmerkingen ten aanzien van de artikelen 5 en 6.

Inzake artikel 19 verwijst de minister naar *het amendement nr. 11* (DOC 54 3699/003) dat door *de heren Vandeput en Dedecker* wordt ingediend.

Met betrekking tot de vraag betreffende het bewijs dat de belastingplichtige kan opvragen met betrekking tot de gegevens die een ambtenaar heeft ingevoerd, merkt de minister op dat de betrokken belastingplichtige dat bewijs online kan opvragen. Daarnaast kan de belastingplichtige ook aan de hand van een expliciete vraag aan de betrokken dienst een papieren kopij ontvangen.

Betreffende artikel 28, stelt de minister vast dat hiervoor *een amendement nr. 12* (DOC 54 3699/003) is ingediend door *de heren Vandeput en Dedecker*. Hij gaat akkoord met de inhoud van het amendement.

Tot slot stipt de minister aan dat het voorstel om het woord “aangekocht” te vervangen door het woord “verkregen” een probleem kan creëren omdat het ook kan gaan om een financiële lease en dat laatste kan dan niet gelijkgeschakeld worden met de term “verkrijgen”. De minister stelt dan ook voor om dienaangaande geen tekstaanpassing door te voeren.

III. — ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMINGEN

TITEL 1

Algemene bepaling

Artikel 1

Artikel 1 geeft geen aanleiding tot opmerkingen en wordt eenparig aangenomen.

fait observer qu’il souhaite apporter les modifications techniques nécessaires suite aux observations relatives aux articles 5 et 6.

Concernant l’article 19, le ministre renvoie à l’*amendement n° 11* (DOC 54 3699/003) présenté par *MM. Vandeput et Dedecker*.

En ce qui concerne la question relative à la preuve que le contribuable peut demander à propos des données saisies par un fonctionnaire, le ministre fait observer que le contribuable concerné peut demander cette preuve en ligne. En outre, le contribuable peut également recevoir une copie papier s’il adresse une demande explicite en ce sens au service concerné.

Concernant l’article 28, le ministre constate qu’un *amendement n° 12* (DOC 54 3699/003) a été présenté à ce sujet par *MM. Vandeput et Dedecker*. Il se rallie à la teneur dudit amendement.

Enfin, le ministre souligne que la proposition de remplacer, dans le texte néerlandais, le mot “aangekocht” (acheté) par le mot “verkregen” (obtenu) peut être source de problèmes car il peut également s’agir d’un leasing financier, ce dernier ne pouvant pas être assimilé à quelque chose que l’on “obtient”. Le ministre propose dès lors de ne pas modifier le texte sur ce point.

III. — DISCUSSION DES ARTICLES ET VOTES

TITRE 1ER

Disposition générale

Article 1er

L’article 1er ne donne lieu à aucune observation et est adopté à l’unanimité.

TITEL 2

*Wijzigingen aan het Wetboek
van de inkomstenbelastingen 1992*

HOOFDSTUK 1**Meerwaarden voertuigen****Art. 2 en 3**

De artikelen 2 en 3 geven geen aanleiding tot opmerkingen en worden achtereenvolgens aangenomen met 6 stemmen en 4 onthoudingen.

Art. 4

Artikel 4 geeft geen aanleiding tot opmerkingen en wordt aangenomen met 9 stemmen en 2 onthoudingen.

HOOFDSTUK 2**Diverse wijzigingen****Art. 5 en 6**

De artikelen 5 en 6 geven geen aanleiding tot opmerkingen en worden achtereenvolgens aangenomen met 9 tegen 2 stemmen.

Art. 7

Artikel 7 geeft geen aanleiding tot opmerkingen en wordt eenparig aangenomen.

Art. 8

Artikel 8 geeft geen aanleiding tot opmerkingen en wordt aangenomen met 8 tegen 2 stemmen en 1 onthouding.

Art. 9 en 10

De artikelen 9 en 10 geven geen aanleiding tot opmerkingen en worden achtereenvolgens eenparig aangenomen.

TITRE 2

*Modification du Code des impôts
sur les revenus 1992*

CHAPITRE 1ER**Plus-values véhicules****Art. 2 et 3**

Les articles 2 et 3 ne donnent lieu à aucune observation et sont successivement adoptés par 6 voix et 4 abstentions.

Art. 4

L'article 4 ne donne lieu à aucune observation et est adopté par 9 voix et 2 abstentions.

CHAPITRE 2**Modifications diverses****Art. 5 et 6**

Les articles 5 et 6 ne donnent lieu à aucune observation et sont successivement adoptés par 9 voix contre 2.

Art. 7

L'article 7 ne donne lieu à aucune observation. Il est adopté à l'unanimité.

Art. 8

L'article 8 ne donne lieu à aucune observation. Il est adopté par 8 voix contre 2 et une abstention.

Art. 9 et 10

Les articles 9 et 10 ne donnent lieu à aucune observation. Ils sont adoptés successivement à l'unanimité.

Art. 11

Artikel 11 geeft geen aanleiding tot opmerkingen en wordt aangenomen met 8 stemmen en 3 onthoudingen.

Art. 12

Artikel 12 geeft geen aanleiding tot opmerkingen en wordt eenparig aangenomen.

Art. 13

Artikel 13 geeft geen aanleiding tot opmerkingen en wordt aangenomen met 7 stemmen en 4 onthoudingen.

Art. 14 en 15

De artikelen 14 en 15 geven geen aanleiding tot opmerkingen en worden achtereenvolgens eenparig aangenomen.

Art. 16

Artikel 16 geeft geen aanleiding tot opmerkingen en wordt aangenomen met 9 tegen 2 stemmen.

Art. 17 en 18

De artikelen 17 en 18 geven geen aanleiding tot opmerkingen en worden achtereenvolgens aangenomen met 9 stemmen en 2 onthoudingen.

Art. 19

Er wordt een *amendement nr. 11* (DOC 54 3699/003) ingediend door de heren Steven Vandeput en Peter Dedecker dat ertoe strekt om de woorden "titel 8" te vervangen door de woorden "Deel 1, Boek 2, Titel 8". De heer Steven Vandeput (N-VA), mede-indiener, legt uit dat de titel 8 waarnaar verwezen wordt een onderdeel is van deel 1, boek 2 en niet van een ander deel of boek in het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

Amendement nr. 11 wordt eenparig aangenomen.

Artikel 19, aldus geamendeerd, wordt eveneens eenparig aangenomen.

Art. 11

L'article 11 ne donne lieu à aucune observation. Il est adopté par 8 voix et 3 abstentions.

Art. 12

L'article 12 ne donne lieu à aucune observation. Il est adopté à l'unanimité.

Art. 13

L'article 13 ne donne lieu à aucune observation. Il est adopté par 7 voix et 4 abstentions.

Art. 14 et 15

Les articles 14 et 15 ne donnent lieu à aucune observation. Ils sont adoptés successivement à l'unanimité.

Art. 16

L'article 16 ne donne lieu à aucune observation. Il est adopté par 9 voix contre 2.

Art. 17 et 18

Les articles 17 et 18 ne donnent lieu à aucune observation. Ils sont adoptés successivement par 9 voix et 2 abstentions.

Art. 19

MM. Steven Vandeput et Peter Dedecker présentent l'*amendement n° 11* (DOC 54 3699/003) tendant à remplacer les mots "titre 8" par les mots "partie 1re, livre 2, titre 8". M. Steven Vandeput (N-VA), coauteur, explique que le titre 8 auquel il est renvoyé est une subdivision de la partie 1re, livre 2, et non d'une autre partie ou d'un autre livre du Code des sociétés et des associations.

L'amendement n° 11 est adopté à l'unanimité.

L'article 19, ainsi modifié, est également adopté à l'unanimité.

Art. 20

Artikel 20 geeft geen aanleiding tot opmerkingen en wordt eenparig aangenomen.

Art. 20/1 (*nieuw*)

Er wordt een amendement nr. 4 (DOC 54 3699/003) ingediend door de heer Luk Van Biesen c.s. dat ertoe strekt om een artikel 20/1 (*nieuw*) in te voegen. De heer Luk Van Biesen (*Open Vld*), *hoofdindienster*, legt uit dat, in het kader van de digitalisering, de Federale Overheidsdienst Financiën besloten heeft, wanneer het aangifteformulier door de belastingplichtige is ingediend, tijdens een bezoek ten kantore of op een tot dat doel-einde door de bevoegde administratie van de Federale Overheidsdienst Financiën vastgestelde plaats, met behulp van een ambtenaar van die administratie, de waarmerking, de dagtekening en de ondertekening als bedoeld in artikel 307, § 2, WIB92, voortaan door de belastingplichtige moeten worden aangebracht door middel van een digitale handtekening via een “*signpad*”.

Deze elektronische handtekening voldoet aan de voorwaarden van een elektronische handtekening volgens de Verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van de Richtlijn 1999/93/EG.

Echter, als het gebruik van de in het tweede lid bedoelde “*signpad*” niet mogelijk is wegens een storing van deze laatste, zullen de in het eerste lid van artikel 307, § 2, WIB92 bedoelde waarmerking, dagtekening en ondertekening door de belastingplichtige op een papieren toestemmingsformulier moeten worden aangebracht.

Het is inderdaad noodzakelijk dat het bewijs van het akkoord van de belastingplichtige met zijn inkomsten en andere gegevens die de ambtenaar in de computerbestanden van de administratie via *tax-on-web* heeft ingevoerd, altijd kan worden voorgelegd.

Amendement nr. 4 wordt eenparig aangenomen.

Art. 20/2 (*nieuw*)

Er wordt een amendement nr. 5 (DOC 54 3699/003) ingediend door de heer Luk Van Biesen c.s. dat ertoe strekt om een artikel 20/2 (*nieuw*) in te voegen. De heer

Art. 20

L'article 20 ne donne lieu à aucune observation. Il est adopté à l'unanimité.

Art. 20/1 (*nouveau*)

M. Luk Van Biesen et consorts présentent l'amendement n° 4 (DOC 54 3699/003) tendant à insérer un article 20/1 (*nouveau*). M. Luk Van Biesen (*Open Vld*), *auteur principal*, explique que dans le cadre de sa digitalisation, le Service Public Fédéral Finances a décidé que lorsque la formule de déclaration est introduite par le contribuable, lors d'une visite au bureau ou à un endroit déterminé à cette fin par l'administration compétente du Service Public Fédéral Finances, avec l'assistance d'un fonctionnaire de cette administration, la certification exacte, la date et la signature visées à l'alinéa 1er de l'article 307, § 2, du CIR92, devront désormais être apposées par le contribuable au moyen d'une signature électronique via un “terminal de signature numérique”.

Cette signature électronique remplit les conditions d'une signature électronique selon le Règlement (UE) n° 910/2014 du Parlement européen et du Conseil du 23 juillet 2014 sur l'identification électronique et les services de confiance pour les transactions électroniques au sein du marché intérieur et abrogeant la directive 1999/93/CE.

Toutefois, si l'utilisation de la “*tablette de signature*” n'est pas possible dans le cas d'un dysfonctionnement de cette dernière, la certification exacte, la date et la signature visées à l'alinéa 1er de l'article 307, § 2, du CIR92 seront apposées par le contribuable au moyen d'un formulaire de consentement papier.

Il est en effet impératif que la preuve de l'accord du contribuable sur les revenus et autres données déclarés que le fonctionnaire a introduits dans les fichiers informatiques de l'administration via *tax-on-web* puisse toujours être faite.

L'amendement n° 4 est adopté à l'unanimité.

Art. 20/2 (*nouveau*)

M. Luk Van Biesen et consorts présentent un amendement n° 5 (DOC 54 3699/003) tendant à insérer un article 20/2 (*nouveau*). M. Luk Van Biesen (*OpenVld*),

Luk Van Biesen (Open Vld), hoofddiener, legt uit dat dit amendement de inwerkingtreding van artikel 20/1 (nieuw) stipuleert.

Amendement nr. 5 wordt eenparig aangenomen.

Art. 21

Artikel 21 geeft geen aanleiding tot opmerkingen en wordt aangenomen met 7 stemmen en 4 onthoudingen.

HOOFDSTUK 3 (NIEUW)

Omzetting van richtlijn (EU) 2016/1164 (ATAD)

Er wordt een amendement nr. 6 (DOC 54 3699/003) ingediend door de heer Luk Van Biesen c.s. dat ertoe strekt om een hoofdstuk 3 (nieuw) in te voegen.

Amendement nr. 6 wordt aangenomen met 6 stemmen en 5 onthoudingen.

Art. 21/1 (nieuw)

Er wordt een amendement nr. 7 (DOC 54 3699/003) ingediend door de heer Luk Van Biesen c.s. dat ertoe strekt om een artikel 21/1 (nieuw) in te voegen. De heer Luk Van Biesen (Open Vld), hoofddiener, legt uit dat dit amendement stipuleert dat hoofdstuk 3 (nieuw) ertoe strekt om de richtlijn (EU) 2016/1164 van de Raad van 12 juli 2016 tot vaststelling van de regels ter bestrijding van belastingontwijkingpraktijken welke rechtstreeks van invloed zijn op de werking van de interne markt gedeeltelijk om te zetten.

Amendement nr. 7 wordt aangenomen met 6 stemmen en 5 onthoudingen.

Art. 21/2 (nieuw)

Er wordt een amendement nr. 8 (DOC 54 3699/003) ingediend door de heer Luk Van Biesen c.s. dat ertoe strekt om een artikel 21/2 (nieuw) in te voegen. De heer Luk Van Biesen (Open Vld), hoofddiener, legt uit dat dit amendement twee wijzigingen beoogt aan te brengen aan de maatregel die beoogt de aftrek van interesten te beperken:

1) Artikel 4, lid 6, a), van Richtlijn (EU) 2016/1164 van de Raad van 12 juli 2016 tot vaststelling van regels ter bestrijding van belastingontwijkingpraktijken

auteur principal, explique que cet amendement prévoit l'entrée en vigueur de l'article 20/1 (nouveau).

L'amendement n° 5 est adopté à l'unanimité.

Art. 21

L'article 21 ne donne lieu à aucune observation et est adopté par 7 voix et 4 abstentions.

CHAPITRE 3 (NOUVEAU)

Transposition de la directive (UE) 2016/1164 (ATAD)

M. Luk Van Biesen et consorts présentent un amendement n° 6 (DOC 54 3699/003) tendant à insérer un chapitre 3 (nouveau).

L'amendement n° 6 est adopté par 6 voix et 5 abstentions.

Art. 21/1 (nouveau)

M. Luk Van Biesen et consorts présentent un amendement n° 7 (DOC 54 3699/003) tendant à insérer un article 21/1 (nouveau). M. Luk Van Biesen (OpenVld), auteur principal, explique que cet amendement prévoit que le chapitre 3 (nouveau) vise à transposer partiellement la directive (UE) 2016/1164 du Conseil du 12 juillet 2016 établissant des règles pour lutter contre les pratiques d'évasion fiscale qui ont une incidence directe sur le fonctionnement du marché intérieur.

L'amendement n° 7 est adopté par 6 voix et 5 abstentions.

Art. 21/2 (nouveau)

M. Luk Van Biesen et consorts présentent l'amendement n° 8 (DOC 54 3699/003), qui tend à insérer un article 21/2 (nouveau). M. Luk Van Biesen, auteur principal, explique que son amendement tend à apporter deux modifications à la mesure visant la limitation de la déduction d'intérêts:

1) L'article 4, paragraphe 6, a), de la directive (UE) 2016/1164 du Conseil du 12 juillet 2016 établissant des règles pour lutter contre les pratiques d'évasion fiscale

welke rechtstreeks van invloed zijn op de werking van de interne markt geeft aan lidstaten de mogelijkheid om te voorzien in de voorwaartse verrekening van het financieringskostensurplus.

Het tweede lid van dit artikel voorziet dat de EBITDA wordt berekend door de voor belastingen gecorrigeerde bedragen van het financieringskostensurplus en de voor belastingen gecorrigeerde bedragen van waardeverminderingen en afschrijvingen op te tellen bij de winst die in de lidstaat van de belastingplichtige aan vennootschapsbelasting onderworpen is.

Aangezien de winst die wordt vrijgesteld in artikel 194^{sexies}, WIB 92, vanuit het oogpunt van de voormelde richtlijn aanzien wordt als financieringskostensurplus, is het noodzakelijk om in overeenstemming met het voormelde tweede lid de EBITDA te verhogen met deze vrijgestelde winst.

Deze aanpassing heeft tot gevolg dat de toepassing van de vrijstelling geen impact heeft op de berekening van de EBITDA.

2) In geval de belastingplichtige deel uitmaakt van een groep van vennootschappen voorziet de vigerende versie van artikel 198/1, § 3, derde lid, tweede streepje, WIB 92, dat de EBITDA van de belastingplichtige wordt vermeerderd met de kosten die verschuldigd zijn aan of verminderd met de opbrengsten die verschuldigd zijn door een binnenlandse vennootschap of Belgische inrichting die tijdens het hele belastbaar tijdperk deel heeft uitgemaakt van deze groep van vennootschappen en die niet zijn uitgesloten van toepassing van dit artikel. Deze bepaling heeft tot doel om te voorzien in een *ad-hoc* consolidatie door de interne groepstransacties te neutraliseren.

Om voor het geheel van de Belgische groep tot eenzelfde EBITDA te komen als de EBITDA die zou worden berekend indien er daadwerkelijk wordt geconsolideerd, is het niet enkel nodig om de interne groepstransacties tegen te boeken, maar is het ook noodzakelijk om andere effecten van deze interne groepstransacties te neutraliseren bij de berekening van de EBITDA. De vigerende bepaling die is opgenomen in artikel 198/1, § 3, derde lid, tweede streepje, WIB 92, voorziet dit echter niet.

Dit amendement heeft dus tot doel om een rechtsgrond te voorzien om bij de berekening alle gevolgen te neutraliseren van de interne groepstransacties, zodat bijvoorbeeld in het geval een dividend wordt verkregen van een Belgische vennootschap dat in aanmerking komt voor de DBI-aftrek, bij de berekening van de EBITDA niet enkel het verkrijgen van het dividend wordt

qui ont une incidence directe sur le fonctionnement du marché intérieur donne la possibilité aux États membres de prévoir le report des surcoûts d'emprunt.

Le paragraphe 2 de cet article prévoit que l'EBITDA est calculé en rajoutant au bénéfice soumis à l'impôt sur les sociétés dans l'État membre du contribuable les montants ajustés à des fins fiscales correspondant aux surcoûts d'emprunt ainsi que les montants ajustés à des fins fiscales des réductions de valeur et des amortissements.

Vu que le bénéfice qui est exonéré à l'article 194^{sexies}, CIR 92, est perçu du point de vue de la directive précitée comme du surcoût d'emprunt, il est nécessaire, pour se conformer au paragraphe 2 précité, d'augmenter l'EBITDA avec ces bénéfices exonérés.

Cette adaptation a pour conséquence que l'application de l'exonération n'a aucun impact sur le calcul de l'EBITDA.

2) Dans le cas où le contribuable fait partie d'un groupe de sociétés, la version en vigueur de l'article 198/1, § 3, alinéa 3, deuxième tiret, CIR 92, prévoit que l'EBITDA du contribuable est augmenté des coûts qui sont dus à – ou diminué des revenus qui sont dus par – une société résidente ou un établissement belge qui a fait partie de ce groupe de sociétés pendant toute la période imposable et qui ne sont pas exclus de l'application du présent article. La présente disposition a pour but de prévoir une consolidation *ad hoc* en neutralisant les transactions de groupe internes.

Pour obtenir pour l'ensemble du groupe belge le même EBITDA que l'EBITDA qui serait calculé s'il y avait une consolidation effective, il est non seulement nécessaire de contre-passer les transactions de groupe internes, mais il est également nécessaire de neutraliser les autres effets de ces transactions de groupe internes par le calcul de l'EBITDA. La disposition en vigueur qui est reprise à l'article 198/1, § 3, alinéa 3, deuxième tiret, CIR 92, ne le prévoit toutefois pas.

Le but du présent amendement est donc de prévoir la base légale pour neutraliser dans le calcul toutes les conséquences des transactions de groupe internes, de sorte que dans le cas où, par exemple, un dividende est recueilli d'une société belge qui entre en ligne de compte pour la déduction des RDT, non seulement la perception du dividende soit neutralisée par le calcul de

geneutraliseerd, maar ook de DBI-affrek die betrekking heeft op dit dividend.

Er wordt tot slot ook een delegatie aan de Koning verleend om dit aspect meer in detail uit te werken.

Amendement nr. 8 wordt aangenomen met 6 stemmen en 5 onthoudingen.

Art. 21/3 (*nieuw*)

Er wordt een amendement nr. 9 (DOC 54 3699/003) ingediend door de heer Luk Van Biesen c.s. dat ertoe strekt om een artikel 21/3 (*nieuw*) in te voegen. De heer Luk Van Biesen (*Open Vld*), *hoofdindien*er, legt uit dat dit amendement de neutraliteit van de maatregel beoogt te waarborgen in het geval van fusie, splitsing en een verrichting gelijkgesteld met een fusie of met een splitsing waardoor het financieringskostensurplus dat in een van de voorgaande belastbare tijdperken niet als beroepskost werd aangemerkt, niet verloren gaat indien de vennootschap een herstructurering ondergaat.

Amendement nr. 9 wordt aangenomen met 6 stemmen en 5 onthoudingen.

Art. 21/4 (*nieuw*)

Er wordt een amendement nr. 10 (DOC 54 3699/003) ingediend door de heer Luk Van Biesen c.s. dat ertoe strekt om een artikel 21/4 (*nieuw*) in te voegen. De heer Luk Van Biesen (*Open Vld*), *hoofdindien*er, legt uit dat dit amendement stipuleert dat hoofdstuk 3 (*nieuw*) van toepassing is vanaf aanslagjaar 2020 verbonden aan een belastbaar tijdperk dat ten vroegste aanvangt op 1 januari 2019.

Amendement nr. 10 wordt aangenomen met 6 stemmen en 5 onthoudingen.

l'EBITDA, mais également la déduction RDT relative à ce dividende.

Il est enfin accordé une délégation au Roi pour élaborer cet aspect plus en détail.

L'amendement n° 8 est adopté par 6 voix et 5 abstentions.

Art. 21/3 (*nouveau*)

M. Luk Van Biesen et consorts présentent un amendement n° 9 (DOC 54 3699/003) tendant à insérer un article 21/3 (*nouveau*). M. Luk Van Biesen (*OpenVld*), *auteur principal*, explique que cet amendement vise à garantir la neutralité de la mesure en cas de fusion, scission et opération assimilée à une fusion ou à une scission de sorte que le surcoût d'emprunt qui, dans une des périodes imposables antérieures, n'est pas entré en ligne de compte en tant que frais professionnel, ne soit pas perdu si la société traverse une restructuration.

L'amendement n° 9 est adopté par 6 voix et 5 abstentions.

Art. 21/4 (*nouveau*)

M. Luk Van Biesen et consorts présentent l'amendement n° 10 (DOC 54 3699/003) qui tend à insérer un article 21/4 (*nouveau*). M. Luk Van Biesen (*OpenVld*), *auteur principal*, explique que cet amendement stipule que le chapitre 3 (*nouveau*) est applicable à partir de l'exercice d'imposition 2020 se rattachant à une période imposable qui débute au plus tôt le 1er janvier 2019.

L'amendement n° 10 est adopté par 6 voix et 5 abstentions.

TITEL 3

Wijzigingen in verschillende wetboeken betreffende de bekrachtiging van besluiten door een wet

HOOFDSTUK 1

Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992

Art. 22 tot art. 27

De artikelen 22 tot 27 geven geen aanleiding tot opmerkingen en worden achtereenvolgens eenparig aangenomen.

HOOFDSTUK 2

Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde

Art. 28

Er wordt een amendement nr. 12 (DOC 54 3699/003) ingediend door de heren Steven Vandeput en Peter Dedecker dat ertoe strekt om de woorden in de laatste zin met name “Deze besluiten worden geacht geen uitwerking te hebben gehad indien ze niet bij wet zijn bekrachtigd binnen de 12 maanden na de datum van hun bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*” te vervangen door de zin “Deze besluiten worden geacht uitwerking te hebben gehad tot 12 maanden na de datum van hun bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad* indien zij niet bij wet zijn bekrachtigd binnen deze termijn.”. De heer Steven Vandeput (N-VA), mede-indiener, legt uit dat inzake een indirecte belasting, zoals de btw, het belastbaar feit plaatsvindt op het ogenblik dat de handeling zich voltrekt en niet na het verstrijken van een bepaald tijdperk. Indien de Koning het btw-tarief zou wijzigen en dit besluit wordt niet tijdig bekrachtigd, zou met terugwerkende kracht voor elke handeling het toepasselijk btw-tarief moeten worden aangepast in de relatie Staat en btw-plichtige en btw-plichtige en zijn afnemer.

De btw-plichtige zal een retroactieve verhoging van het btw-tarief in veel gevallen niet kunnen corrigeren, in het bijzonder ten aanzien van particuliere afnemers waarvan hij de identiteit niet kent. Omgekeerd heeft de administratie steeds de btw-teruggave geweigerd aan de btw-plichtige als hij niet kan bewijzen dat hij de teveel betaalde btw aan zijn afnemer terugbetaalt.

Het grondwettelijk gewaarborgd legaliteitsbeginsel dient bijgevolg te worden afgewogen tegenover de niet-retroactiviteit van wetten als grondwettelijke waarborg

TITRE 3

Modifications dans différents codes relatives à la confirmation d'arrêtés par une loi

CHAPITRE 1ER

Modifications du Code des impôts sur les revenus 1992

Art. 22 à 27

Les articles 22 à 27 ne donnent lieu à aucune observation et sont successivement adoptés à l'unanimité.

CHAPITRE 2

Modifications du Code de la taxe sur la valeur ajoutée

Art. 28

MM. Steven Vandeput et Peter Dedecker présentent l'amendement n° 12 (DOC 54 3699/003) qui tend à remplacer les mots de la dernière phrase, à savoir “Lesdits arrêtés sont censés ne pas avoir produit leurs effets s'ils n'ont pas été confirmés par la loi dans les 12 mois de la date de leur publication au *Moniteur belge*.” par les mots “Lesdits arrêtés sont censés avoir produit leurs effets jusqu'à 12 mois après la date de leur publication au *Moniteur belge* s'ils n'ont pas été confirmés par la loi dans ce délai.”. M. Steven Vandeput (N-VA), coauteur, explique qu'en matière de taxes indirectes, comme la TVA, le fait générateur de la taxe intervient au moment où la prestation de service est effectuée, et non à l'expiration d'une période déterminée. Si le Roi modifie le taux de TVA et que cet arrêté n'est pas confirmé à temps, le taux de TVA applicable devra, pour chaque opération, être adapté avec effet rétroactif dans la relation État et redevable de la TVA et redevable de la TVA et son acquéreur.

Dans nombre de cas, l'assujetti à la TVA ne pourra pas corriger une hausse rétroactive du taux de TVA en particulier lorsqu'il s'agit de clients privés dont il ignore l'identité. Inversement, l'administration a toujours refusé de restituer la TVA à l'assujetti si ce dernier ne peut pas prouver qu'il rembourse le trop-perçu de TVA à son client.

Le principe de légalité garanti par la Constitution doit dès lors être mis en balance avec la non-rétroactivité des lois en guise de garantie constitutionnelle visant à

ter voorkoming van rechtsonzekerheid. Om de rechtszekerheid te waarborgen, wordt daarom voorzien dat een bij besluit genomen btw-tariefwijziging ophoudt te bestaan voor de toekomst als het besluit niet binnen de 12 maanden is bekrachtigd na publicatie in het *Belgisch Staatsblad*.

Amendement nr. 12 wordt aangenomen met 8 stemmen en 4 onthoudingen.

Artikel 28, aldus geamendeerd, wordt eveneens aangenomen met 8 stemmen en 4 onthoudingen.

HOOFDSTUK 3

Wetboek van diverse rechten en taksen

Art. 29

Er wordt een amendement nr. 13 (DOC 54 3699/003) ingediend door de heren Steven Vandeput en Peter Dedecker dat ertoe strekt om artikel 29 op te heffen. De heer Steven Vandeput (N-VA), mede-indiener, legt uit dat artikel 176², 12°, van het Wetboek diverse rechten en taksen wellicht zal worden opgeheven door artikel 23 van het wetsvoorstel tot het toegankelijker maken van de rechtsbijstandsverzekering (DOC 54 3560/001).

Amendement nr. 12 wordt aangenomen met 8 stemmen en 4 onthoudingen.

HOOFDSTUK 4

Inwerkingtreding

Art. 30

Artikel 30 geeft geen aanleiding tot opmerkingen en wordt aangenomen met 11 stemmen en 1 onthouding.

prévenir l'insécurité juridique. Afin de garantir la sécurité juridique, il est dès lors prévu qu'un taux de TVA modifié par la voie d'un arrêté cessera dorénavant d'exister si l'arrêté n'est pas confirmé dans les 12 mois qui suivent sa publication au *Moniteur belge*.

L'amendement n°12 est adopté par 8 voix et 4 abstentions.

L'article 28, ainsi modifié, est également adopté par 8 voix et 4 abstentions.

CHAPITRE 3

Code des droits et taxes divers

Art. 29

MM. Steven Vandeput et Peter Dedecker présentent l'amendement n°13 (DOC 54 3699/003) tendant à supprimer l'article 29. M. Steven Vandeput (N-VA), coauteur, explique que l'article 176/2, 12°, du Code des droits et taxes divers sera abrogé par l'article 23 de la proposition de loi visant à rendre plus accessible l'assurance protection juridique (DOC 54 3560/001).

L'amendement n° 12 est adopté par 8 voix et 4 abstentions.

CHAPITRE 4

Entrée en vigueur

Art. 30

L'article 30 ne donne lieu à aucune observation. Il est adopté par 11 voix et une abstention.

TITEL 4

Vestiging van de belastingen

HOOFDSTUK 1

Wijzigingen van het Wetboek van de inkomstenbelastingen**Afdeling 1***Verplichting tot het houden van een dagboek*

Art. 31

Artikel 31 geeft geen aanleiding tot opmerkingen en wordt aangenomen met 11 stemmen en 1 onthouding.

Afdeling 2*Meldingsplicht van elke Belgische groepsentiteit van een multinationale groep, die een landenrapport moet indienen*

Art. 32 en 33

De artikelen 32 en 33 geven geen aanleiding tot opmerkingen en worden achtereenvolgens aangenomen met 10 tegen 1 stem en 1 onthouding.

HOOFDSTUK 2

Wijzigingen van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde

Art. 34

Artikel 34 geeft geen aanleiding tot opmerkingen en wordt eenparig aangenomen.

TITEL 5

Invordering

Art. 35

Artikel 35 geeft geen aanleiding tot opmerkingen en wordt aangenomen met 10 stemmen en 2 onthoudingen.

TITRE 4

*Établissement des impôts*CHAPITRE 1ER**Modifications du Code des impôts sur les revenus 1992****Section 1re***Obligation relative à la tenue d'un livre journal*

Art. 31

L'article 31 ne donne lieu à aucune modification. Il est adopté par 11 voix et une abstention.

Section 2*Obligation de notification de chaque entité constitutive belge d'un groupe multinational tenue de souscrire une déclaration pays par pays*

Art. 32 et 33

Les articles 32 et 33 ne donnent lieu à aucune observation. Ils sont adoptés successivement par 10 voix contre une et une abstention.

CHAPITRE 2

Modifications du Code de la taxe sur la valeur ajoutée

Art. 34

L'article 34 ne donne lieu à aucune observation. Il est adopté à l'unanimité.

TITRE 5

Recouvrement

Art. 35

L'article 35 ne donne lieu à aucune observation. Il est adopté par 10 voix et 2 abstentions.

TITEL 6

Wijzigingen aan het Wetboek der successierechten

Art. 36

Artikel 36 geeft geen aanleiding tot opmerkingen en wordt eenparig aangenomen.

TITEL 7

Wijzigingen aan de wet van 25 december 2017 tot hervorming van de vennootschapsbelasting

Art. 37 en 38

De artikelen 37 en 38 geven geen aanleiding tot opmerkingen en worden achtereenvolgens aangenomen met 9 stemmen en 3 onthoudingen.

Art. 39

Artikel 39 geeft geen aanleiding tot opmerkingen en wordt aangenomen met 7 stemmen en 5 onthoudingen.

Art. 40 en 41

De artikelen 40 en 41 geven geen aanleiding tot opmerkingen en worden achtereenvolgens aangenomen met 6 stemmen en 6 onthoudingen.

Art. 42

Artikel 42 geeft geen aanleiding tot opmerkingen en wordt eenparig aangenomen.

Art. 43

Artikel 43 geeft geen aanleiding tot opmerkingen en wordt aangenomen met 7 stemmen en 5 onthoudingen.

Art. 44

Artikel 44 geeft geen aanleiding tot opmerkingen en wordt aangenomen met 10 stemmen en 2 onthoudingen.

TITRE 6

Modifications au Code des droits de succession

Art. 36

L'article 36 ne donne lieu à aucune observation. Il est adopté à l'unanimité.

TITRE 7

Modifications à la loi du 25 décembre 2017 portant réforme de l'impôt des sociétés

Art. 37 et 38

Les articles 37 et 38 ne donnent lieu à aucune observation. Ils sont successivement adoptés par 9 voix et 3 abstentions.

Art. 39

L'article 39 ne donne lieu à aucune observation. Il est adopté par 7 voix et 5 abstentions.

Art. 40 et 41

Les articles 40 et 41 ne donnent lieu à aucune observation. Ils sont successivement adoptés par 6 voix et 6 abstentions.

Art. 42

L'article 42 ne donne lieu à aucune observation. Il est adopté à l'unanimité.

Art. 43

L'article 43 ne donne lieu à aucune observation. Il est adopté par 7 voix et 5 abstentions.

Art. 44

L'article 44 ne donne lieu à aucune observation. Il est adopté par 10 voix et 2 abstentions.

TITEL 8

Opheffing van een bij wet bekrachtigde bepaling in het KB/WIB 92

Art. 45

Artikel 45 geeft geen aanleiding tot opmerkingen en wordt eenparig aangenomen.

Art. 46 (nieuw)

Er wordt een amendement nr. 1 (DOC 54 3699/003) ingediend door de heer Luk Van Biesen c.s. dat ertoe strekt om een artikel 46 (nieuw) in te voegen. De heer Luk Van Biesen (Open Vld), hoofddiener, legt uit dat het koninklijk besluit van 21 februari 2014 tot wijziging van het KB/WIB 92 op het stuk van de bedrijfsvoorheffing wijzigingen heeft aangebracht aan het KB/WIB 92 op het stuk van de inhouding van de bedrijfsvoorheffing (wijziging van de bijlage III bij het KB/WIB 92 door artikel 2 van het voormelde besluit van 21 februari 2014) en op het stuk van de vrijstelling van doorstorten van bedrijfsvoorheffing (wijziging van artikel 95², § 3, c, 7° en 9°, van het KB/WIB 92 en invoeging van de onderdelen 51, 52, 53 en 54 in de bijlage IIlbis van het KB/WIB 92 door respectievelijk de artikelen 1 en 3 van het voormelde besluit van 21 februari 2014).

De bedrijfsvoorheffing wordt vastgesteld volgens de aanduidingen van de schalen opgesteld door de Koning (artikel 275, § 1, WIB 92). De bepalingen die in uitvoering van deze machtiging worden genomen, moeten overeenkomstig artikel 275, § 3, WIB 92 bij wet worden bekrachtigd. Dit was dus het geval voor de wijziging van de bijlage III van het KB/WIB 92 door artikel 2 van het voormelde koninklijk besluit van 21 februari 2014. Dit was evenwel niet het geval voor de artikelen 1 en 3 van het koninklijk besluit van 21 februari 2014, die louter uitvoeringsmodaliteiten vastleggen voor de vrijstelling van doorstorten van bedrijfsvoorheffing. Het volledige koninklijk besluit van 21 februari 2014 werd evenwel bekrachtigd bij de wet bekrachtigd (artikel 63, 2°, van de programmawet van 19 december 2014). Dit heeft tot gevolg dat artikel 95², § 3, c, 7° en 9°, van het KB/WIB 92 en de onderdelen 51, 52, 53 en 54 van de bijlage IIlbis van het KB/WIB 92 niet meer bij koninklijk besluit maar enkel bij wet kunnen worden gewijzigd, ofschoon ze enkel uitvoeringsmodaliteiten vastleggen. Om deze situatie recht te zetten, wordt voorgesteld om de Koning uitdrukkelijk te machtigen om de betrokken bepalingen te wijzigen.

Het amendement nr. 1 wordt aangenomen met 11 stemmen en 1 onthouding.

TITRE 8

Abrogation d'une disposition de l'AR/CIR 92 confirmée par une loi

Art. 45

L'article 45 ne donne lieu à aucune observation. Il est adopté à l'unanimité.

Art. 46 (nouveau)

M. Luk Van Biesen et consorts présentent l'amendement n° 1 (DOC 54 3699/003), qui tend à insérer un article 46 (nouveau). M. Luk Van Biesen (OpenVld), auteur principal, explique que l'arrêté royal du 21 février 2014 modifiant, en matière de précompte professionnel, l'AR/CIR 92 a apporté des modifications à l'AR/CIR 92 en matière de retenue de précompte professionnel (modification de l'annexe III de l'AR/CIR 92 par l'article 2 de l'arrêté du 21 février 2014 précité) et en matière de dispense de versement du précompte professionnel (modification de l'article 95², § 3, c, 7° et 9°, de l'AR/CIR 92, et introduction des codes 51, 52, 53 et 54 dans l'annexe IIlbis de l'AR/CIR 92, respectivement par les articles 1 et 3 de l'arrêté du 21 février 2014 précité).

Le précompte professionnel est déterminé suivant les indications des barèmes établis par le Roi (article 275, § 1er, CIR 92). Les dispositions prises en exécution de cette délégation doivent, conformément à l'article 275, § 3, CIR 92, être confirmées par une loi. C'était donc le cas pour la modification de l'annexe III de l'AR/CIR 92 par l'article 2 de l'arrêté royal du 21 février 2014 précité. Cela n'était toutefois pas le cas pour les articles 1 et 3 de l'arrêté royal du 21 février 2014, qui déterminent seulement des modalités d'exécution pour la dispense de versement du précompte professionnel. L'arrêté royal du 21 février 2014 tout entier a toutefois été confirmé par la loi (article 63, 2°, de la loi-programme du 19 décembre 2014). Cela a pour conséquence que l'article 95², § 3, c, 7° et 9°, de l'AR/CIR 92 et les codes 51, 52, 53 et 54 de l'annexe IIlbis de l'AR/CIR 92 ne peuvent plus être modifiés par arrêté royal mais uniquement par une loi, bien qu'ils ne déterminent que des modalités d'exécution. Afin de rectifier cette situation, il est proposé d'expressément autoriser le Roi à modifier les dispositions concernées.

L'amendement n° 1 est adopté par 11 voix et une abstention.

TITEL 9 (NIEUW)

Btw-vrijstelling met betrekking tot diplomatiek en consulaire personeel

Er wordt een amendement nr. 2 (DOC 54 3699/003) ingediend door de heer Luk Van Biesen c.s. dat ertoe strekt om een titel 9 (*nieuw*) in te voegen.

Het amendement nr. 2 wordt aangenomen met 11 stemmen en 1 onthouding.

Art. 47 (*nieuw*)

Er wordt een amendement nr. 3 (DOC 54 3699/003) ingediend door de heer Luk Van Biesen c.s. dat ertoe strekt om een artikel 47 (*nieuw*) in te voegen. De heer Luk Van Biesen (*Open Vld*), *hoofdindienster*, legt uit dat, in overeenstemming met de internationale overeenkomsten waarbij België partij is, in het bijzonder de Verdragen van Wenen inzake het diplomatiek (1961) en consulaire (1963) verkeer, België als beleid heeft om de diplomatieke zendingen en consulaire posten, van belasting op de toegevoegde waarde vrij te stellen bij de invoer van goederen of bij de aankoop van goederen en diensten, ten behoeve van het officieel of persoonlijk gebruik. Die vrijstelling is niet onbeperkt maar ze is onderworpen aan kwantitatieve en kwalitatieve beperkingen, hetzij rechtstreeks in uitvoering van de toepasselijke overeenkomsten, hetzij op grond van de regels van de hoffelijkheid en de wederkerigheid die sinds vele jaren worden toegepast in het kader van de internationale betrekkingen en/of de diplomatieke en consulaire relaties.

Artikel 42, § 3, eerste lid, 1°, van het Wetboek voorziet in een btw-vrijstelling voor leveringen van goederen, invoeren en diensten voor officieel gebruik in het kader van de diplomatieke en consulaire betrekkingen. Artikel 42, § 3, eerste lid, 2°, van het Wetboek voorziet daarnaast in dat kader in een vrijstelling voor het persoonlijk gebruik.

Artikel 42, § 3, tweede lid, van het Wetboek machtigt de minister van Financiën of zijn afgevaardigde om de voorwaarden en beperkingen vast te leggen voor de toepassing van deze vrijstellingen, wat door de administratie onder meer werd geconcretiseerd in de aanschrijving nr. 1 van 3 januari 1978.

Geen enkele bepaling, noch in de overeenkomsten noch in de verordeningen of richtlijnen van de Europese Unie verbieden dergelijke beperkingen (cf. de bepalingen van artikel 36 van het Verdrag van Wenen van 1961 inzake diplomatiek verkeer en artikel 151, lid 1, eerste

TITRE 9 (NOUVEAU)

Exemption de la TVA relative au personnel diplomatique et consulaire

M. Luk Van Biesen et consorts présentent l'amendement n° 2 (DOC 54 3699/003), qui tend à insérer un titre 9 (*nouveau*).

L'amendement n° 2 est adopté par 11 voix et une abstention.

Art. 47 (*nouveau*)

M. Luk Van Biesen et consorts présentent l'amendement n° 3 (DOC 54 3699/003), qui tend à insérer un article 47 (*nouveau*). M. Luk Van Biesen, *auteur principal*, explique que conformément aux conventions internationales auxquelles la Belgique est partie, en particulier les Conventions de Vienne sur les relations diplomatiques (1961) et consulaires (1963), la Belgique a pour politique d'accorder aux missions diplomatiques et aux postes consulaires l'exemption de la taxe sur la valeur ajoutée lors de l'importation de biens ou lors de l'acquisition de biens et services destinés à l'usage officiel ou personnel. Cette exemption n'est pas illimitée mais est soumise à des limitations quantitatives et qualitatives, soit directement en exécution des conventions en question, soit sur la base des règles de courtoisie et de réciprocité appliquées depuis de nombreuses années dans le cadre des relations internationales et/ou des relations diplomatiques et consulaires.

L'article 42, § 3, alinéa 1er, 1°, du Code prévoit une exemption de la TVA en ce qui concerne les livraisons de biens, les importations et les prestations de services pour l'usage officiel dans le cadre des relations diplomatiques et consulaires. L'article 42, § 3, alinéa 1er, 2°, du Code prévoit en outre, dans ce cadre, une exemption pour l'usage personnel.

L'article 42, § 3, alinéa 2, du Code, habilite le ministre des Finances ou son délégué à déterminer les conditions et limitations pour l'application de ces exemptions, ce que l'administration a concrétisé entre autres dans la circulaire n° 1 du 3 janvier 1978.

Aucune disposition, ni dans les conventions, ni dans les règlements ou directives de l'Union européenne n'interdit de telles limitations (cf. les dispositions de l'article 36 de la convention de Vienne de 1961 sur les relations diplomatiques et l'article 151, paragraphe 1er,

lid, a), van de richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van de toegevoegde waarde (hierna: richtlijn 2006/112/EG).

Integendeel, artikel 151, lid 1, tweede alinea, van de richtlijn 2006/112/EG bepaalt dat de voormelde vrijstellingen van toepassing zijn met inachtneming van de door de lidstaat van ontvangst vastgestelde beperkingen, totdat een uniforme belastingregeling is vastgesteld. Bijgevolg is het inderdaad aan de lidstaten om dergelijke beperkingen op te nemen, in afwezigheid van dwingende normen ter zake op supranationaal niveau.

In die context bepaalt artikel 42, § 3, tweede lid, nieuw, van het Wetboek voortaan dat de vrijstellingen bedoeld in het eerste lid, 1° en 2°, van het Wetboek maar van toepassing zijn met inachtneming van het wederkerigheidsbeginsel dat van toepassing is in de diplomatieke, consulaire en internationale relaties. De mate waarin de voormelde vrijstellingen van toepassing zijn voor buitenlands diplomatiek of consulaire personeel zal dus afhankelijk zijn van de mate waarin in de omgekeerde situatie een gelijkaardige vrijstelling wordt toegekend.

Bovendien druist het principe van de rechtstreekse machtiging door de wetgever aan de minister van Financiën of zijn afgevaardigde waarbij toepassingsvoorwaarden en beperkingen van de vrijstelling rechtstreeks worden vastgelegd door de administratie in tegen de rechtszekerheid en de vigerende juridische principes inzake delegatie.

Om die reden vervangt artikel 42, § 3, derde lid, nieuw, van het Wetboek de bestaande machtiging aan de minister van Financiën of zijn afgevaardigde, opgenomen in artikel 42, § 3, tweede lid, eerste zin, van het Wetboek, door een concrete en gedetailleerde machtiging van de Koning. Deze werkwijze is volledig analoog aan de werkwijze inzake accijnzen die ter zake werd ingevoerd door de wet van 18 december 2015 houdende diverse bepalingen inzake accijnsgoederen, evenals wijzigingen aan de algemene wet van 18 juli 1977 (*Belgisch Staatsblad* van 29 december 2015). Het koninklijk besluit dat later in uitvoering van deze bepaling zal worden genomen, zal derhalve de bestaande voorwaarden, modaliteiten en beperkingen overhevelen van een administratieve naar een reglementaire context.

Derhalve wordt de Koning gemachtigd de toepassingsvoorwaarden voor de toekenning van de vrijstellingen bedoeld in het eerste lid, 1° tot 8°, te bepalen evenals de voorwaarden waaronder van die

premier alinéa, point a), de la directive 2006/112/CE, du Conseil du 28 novembre 2006 relative au système commun de taxe sur la valeur ajoutée (ci-après: directive 2006/112/CE)).

Au contraire, l'article 151, paragraphe 1er, deuxième alinéa, de la directive 2006/112/CE dispose que les exemptions susmentionnées s'appliquent dans les limites fixées par l'État membre d'accueil, jusqu'à ce qu'une réglementation fiscale uniforme soit arrêtée. Par conséquent, l'adoption de telles limitations repose sur les États membres, à défaut de normes contraignantes au niveau supranational.

Dans ce contexte, l'article 42, § 3, alinéa 2, nouveau, du Code dispose dorénavant que les exemptions visées à l'alinéa 1er, 1° et 2°, du Code ne sont applicables que sous réserve de l'application du principe de réciprocité qui est applicable dans les relations diplomatiques, consulaires et internationales. La mesure dans laquelle les exemptions précitées sont applicables en faveur du personnel diplomatique ou consulaire, dépendra donc de la mesure dans laquelle une exemption similaire est accordée dans la situation inverse.

En plus, le principe d'une habilitation directe du législateur en faveur du ministre des Finances ou son délégué, en vertu de laquelle les conditions d'application et les limitations de l'exemption sont directement fixées par l'administration, est contraire à la sécurité juridique et aux principes juridiques en vigueur en matière de délégation.

Par conséquent, l'article 42, § 3, alinéa 3, nouveau, du Code remplace l'habilitation existante en faveur du ministre des Finances ou son délégué, prévue à l'article 42, § 3, alinéa 2, première phrase, du Code, par une habilitation détaillée en faveur du Roi. Cette délégation est tout à fait analogue à celle qui a été introduite en la matière en ce qui concerne les accises par la loi du 18 décembre 2015 portant des dispositions diverses en matière de produits soumis à accise, ainsi que des modifications à la loi générale du 18 juillet 1977 sur les douanes et accises (*Moniteur belge* du 29 décembre 2015). L'arrêté royal qui sera pris ultérieurement en exécution de cette disposition transférera donc les conditions, modalités et restrictions existantes d'un contexte administratif vers un cadre réglementaire.

Par conséquent, le Roi est autorisé à déterminer les conditions d'application pour l'octroi des exemptions visées à l'alinéa 1er, 1° à 8°, ainsi que les conditions auxquelles il peut être renoncé à ces exemptions et les

vrijstellingen kan worden afgezien en, de bedragen, de aard en hoeveelheden van de goederen en diensten die voor die vrijstellingen in aanmerking komen.

Er wordt tevens voorzien dat de Koning de minister van Financiën of zijn gemachtigde op zijn beurt kan belasten met het vastleggen van de verdere regels van de procedure voor het bekomen van de vrijstellingen, van de periode waarbinnen de vrijstellingen moeten worden aangevraagd en van maximumdrempels per periode, in het bijzonder om misbruik tegen te gaan. Deze criteria kunnen desgevallend door de minister van Financiën of zijn gemachtigde worden vastgelegd na raadpleging of op vraag van andere ministers.

De mogelijkheid om jaarlijkse drempels vast te leggen voor goederen of diensten bedoeld in artikel 42, § 3, derde lid, nieuw, van het Wetboek, verwijst naar drempels die elk jaar worden vastgelegd en die zowel betrekking kunnen hebben op maximumbedragen als maximumhoeveelheden per jaar.

Tot slot wordt de tweede zin van artikel 42, § 3, tweede lid, van het Wetboek in het licht van de voorgaande machtiging aan de Koning licht geherformuleerd en heropgenomen als laatste zin van artikel 42, § 3, derde lid, nieuw, van het Wetboek.

Het amendement nr. 3 wordt aangenomen met 11 stemmen en 1 onthouding.

*
* *

Het gehele wetsvoorstel wordt, aldus geamendeerd en met inbegrip van enkele wetgevingstechnische correcties, aangenomen met 8 stemmen en 4 onthoudingen.

De rapporteur,

De voorzitter,

Peter DEDECKER

Eric VAN ROMPUY

Bepalingen die een uitvoeringsmaatregel vergen (artikel 78.2 van het Reglement):

- Art. 21/2;
- Art. 47.

montants, la nature et les quantités des biens et des services qui peuvent bénéficier de ces exemptions.

Il est également prévu que le Roi peut, à son tour, charger le ministre des Finances ou son délégué de fixer la procédure d'obtention des exemptions, la période dans laquelle les exemptions doivent être demandées et les seuils maximums par période, notamment pour lutter contre les abus. Ces critères peuvent le cas échéant être déterminés par le ministre des Finances ou son délégué après consultation ou sur demande d'autres ministres.

La possibilité de fixer des seuils annuels pour les biens ou services visés à l'article 42, § 3, alinéa 3, nouveau, du Code, se rapporte à des seuils qui sont fixés chaque année et qui peuvent porter tant sur les montants que sur les quantités maximales par an.

Enfin, la deuxième phrase de l'article 42, § 3, alinéa 2, du Code est légèrement reformulée à la lumière de l'habilitation précitée au Roi et reprise comme dernière phrase de l'article 42, § 3, alinéa 3, nouveau, du Code.

L'amendement n° 3 est adopté par 11 voix et une abstention.

*
* *

L'ensemble de la proposition de loi, ainsi modifiée, y compris quelques corrections d'ordre légistique, est adopté par 8 voix et 4 abstentions.

Le rapporteur,

Le président,

Peter DEDECKER

Eric VAN ROMPUY

Dispositions nécessitant une mesure d'exécution (article 78.2 du Règlement):

- Art. 21/2;
- Art. 47.

BIJLAGE**ANNEXE**

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

advies 65.412/3
van 25 maart 2019

avis 65.412/3
du 25 mars 2019

over

sur

een voorontwerp van wet
'houdende diverse fiscale
bepalingen 2019-I'

un avant-projet de loi 'portant
des dispositions fiscales
diverses 2019-I'

†LW-AIETMADPH-GFEBCV†

Op 11 februari 2019 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Financiën verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van wet 'houdende diverse fiscale bepalingen 2019-I'.

Het voorontwerp is door de derde kamer onderzocht op 12 maart 2019. De kamer was samengesteld uit Jo BAERT, kamervoorzitter, Peter SOURBRON en Koen MUYLLE, staatsraden, Bruno PEETERS, assessor, en Annemie GOOSSENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Dries VAN EECKHOUTTE, eerste auditeur, en Frédéric VANNESTE, auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Jo BAERT, kamervoorzitter.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 25 maart 2019.

*

Le 11 février 2019, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Ministre des Finances à communiquer un avis, dans un délai de trente jours, sur un avant-projet de loi 'portant des dispositions fiscales diverses 2019-I'.

L'avant-projet a été examiné par la troisième chambre le 12 mars 2019. La chambre était composée de Jo BAERT, président de chambre, Peter SOURBRON et Koen MUYLLE, conseillers d'État, Bruno PEETERS, assesseur, et Annemie GOOSSENS, greffier.

Le rapport a été présenté par Dries VAN EECKHOUTTE, premier auditeur, et Frédéric VANNESTE, auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Jo BAERT, président de chambre.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 25 mars 2019.

*

†LW-AIETMAIDH-GFEBCV†

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van wet strekt ertoe een reeks wijzigingen aan te brengen in de fiscale wetgeving. Het gaat in hoofdzaak om disparate wijzigingen aan verschillende fiscale wetboeken. Een belangrijk onderdeel van het voorontwerp heeft echter betrekking op het uniform maken van het bekrachtigingsmechanisme van koninklijke besluiten dat op tal van plaatsen in de fiscale wetboeken voorkomt (zie titel 3 van het voorontwerp).

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Titel 1 – Algemene bepaling

3. Bij deze titel zijn geen opmerkingen te maken.

Titel 2 – Wijzigingen aan het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992

Hoofdstuk 1 – Meerwaarden minibussen

4. Het opschrift van dit hoofdstuk dekt niet de inhoud ervan, wat dient te worden verholpen. De wijzigingsbepalingen die zijn ondergebracht in dit hoofdstuk, hebben niet louter betrekking op minibussen. Artikel 24, derde lid, van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992 (hierna: WIB 92), dat wordt gewijzigd bij artikel 2 van het voorontwerp, en artikel 27, derde lid, van het WIB 92, dat wordt gewijzigd bij artikel 3 van het voorontwerp, handelen over meerwaarden “op [de] in artikel 66 [van het WIB 92] vermelde voertuigen”. Dat artikel verwijst op zijn beurt naar “de in artikel 65 bedoelde voertuigen”, waarmee gerefereerd wordt aan “de andere dan uitsluitend voor bezoldigd vervoer van personen gebruikte personenauto’s, auto’s voor dubbel gebruik en minibussen, zoals deze zijn omschreven in de reglementering inzake inschrijving van motorvoertuigen, met inbegrip van de lichte vrachtauto’s bedoeld in artikel 4, § 3, van het Wetboek van de met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen”.

¹ Aangezien het om een voorontwerp van wet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de conformiteit met hogere rechtsnormen verstaan.

Hoofdstuk 2 – Diverse wijzigingenArtikel 6

5. Dezelfde aanpassing als die welke het voorwerp is van artikel 5, c), van het voorontwerp – het betreft de vervanging van de woorden “afkoopwaarden bedoeld in artikel 6, derde en vierde lid” (van het koninklijk besluit van 14 november 2008 ‘tot uitvoering van de crisismaatregelen voorzien in de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België, voor wat betreft de oprichting van het Garantiefonds voor financiële diensten’) in artikel 19, § 1, tweede lid, van het WIB 92 –, zal moeten worden toegevoegd aan artikel 6 van het voorontwerp. Ook in artikel 34, § 5, van het WIB 92 komen dezelfde woorden immers voor. Aangezien het opschrift van het koninklijk besluit van 14 november 2008 vervangen is bij artikel 13 van de wet van 22 april 2016, kan men de gelegenheid te baat nemen om dit eveneens te wijzigen in de artikelen 19, § 1, tweede lid, en 34, § 5, van het WIB 92.

Artikel 8

6. Over de wijzigingsbepaling in artikel 8 van het voorontwerp verstrekte de gemachtigde de volgende bijkomende toelichting:

“Artikel 90/1, eerste lid, WIB 92 bepaalt dat de inkomsten uit de deeleconomie, uit het verenigingswerk en uit occasionele diensten tussen burgers die niet als beroepsinkomsten worden aangemerkt, vrijgesteld zijn als divers inkomen wanneer de jaargrens niet is overschreden in het belastbaar tijdperk zelf of het vorige belastbare tijdperk.

De voorgestelde wijziging van artikel 90/1, vierde lid, tweede streepje, WIB 92 wil louter verduidelijken dat de regel dat voor de toepassing van artikel 90/1, eerste lid, WIB 92 enkel rekening moet worden gehouden met de inkomsten die voor het betrokken belastbare tijdperk zijn geregistreerd (ongeacht het tijdstip van de betaling of toekenning van de inkomsten) slechts geldt voor de inkomsten uit het verenigingswerk en uit occasionele diensten tussen burgers. Enkel de inkomsten uit het verenigingswerk en uit occasionele diensten tussen burgers worden immers geregistreerd in de applicatie van de sociale zekerheid, niet de inkomsten uit de deeleconomie. Voor de inkomsten uit de deeleconomie wordt steeds rekening gehouden met de inkomsten die in het betrokken belastbare tijdperk zijn betaald of toegekend door het platform, ongeacht in welk belastbaar tijdperk de prestaties werden geleverd (cf. artikel 90/1, tweede lid, WIB 92).

Artikel 90/1, vierde lid, tweede streepje, WIB 92 kan eigenlijk worden begrepen als een aanvulling op artikel 90/1, derde lid, WIB 92, dat bepaalt dat het brutobedrag van de in artikel 90, eerste lid, 1°*ter* en 1°*quater*, WIB 92 vermelde inkomsten elk bedrag omvat dat ten voordele van de belastingplichtige is geregistreerd overeenkomstig respectievelijk artikel 25 en artikel 19 van de wet van 18 juli 2018 betreffende de economische relance en de versterking van de sociale cohesie. Het geeft aan dat het principe dat blijkt uit artikel 37*bis*, § 2, eerste lid, WIB 92, met name dat om te bepalen of het maandplafond al dan niet is overschreden voor de inkomsten uit het verenigingswerk en occasionele diensten tussen burgers rekening wordt gehouden met het bedrag [van] de inkomsten die voor een bepaalde kalendermaand zijn geregistreerd, ook geldt om het al dan niet overschrijden van de jaargrens te evalueren. Wanneer er in december van het jaar

†LW-AIETMAIDH-CFERCVT†

n bv. prestaties en een vergoeding worden geregistreerd voor januari van het jaar n+1, dan wordt de vergoeding voor de prestaties in kwestie in rekening gebracht voor het jaar n+1 en niet voor het jaar n.

Er werd voor geopteerd om de aanvulling dezelfde inwerkingtreding te geven als artikel 90/1, derde lid, WIB 92 zelf, vermits het om een loutere verduidelijking gaat. Deze verduidelijking heeft immers geen verdere impact op de toepassing van artikel 90/1, WIB 92.”

Titel 3 – Wijzigingen in verschillende wetboeken betreffende de bekrachtiging van besluiten door een wet

ALGEMENE OPMERKINGEN

Voorwerp van de titel

7. In titel 3 van het voorontwerp zijn wijzigingsbepalingen samengebracht om diverse regelingen inzake te bekrachtigen koninklijke besluiten uniform te maken. Het gaat om wijzigingen in het WIB 92 (hoofdstuk 1), het Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde (hierna: Btw-wetboek) (hoofdstuk 2) en het Wetboek diverse rechten en taksen (hoofdstuk 3),² waarbij telkens wordt uitgegaan van hetzelfde stramien:

- eenmaal een dergelijk koninklijk besluit is genomen, moet de Koning een wetsontwerp ter bekrachtiging ervan indienen bij de Kamer van volksvertegenwoordigers, “onmiddellijk indien ze in zitting is, zo niet bij de opening van de eerstvolgende zitting”;
- indien het besluit niet bij wet is bekrachtigd binnen 24 maanden na de datum van de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad, dient het koninklijk besluit geacht te worden geen uitwerking te hebben gehad.

Over het mechanisme van bij wet te bekrachtigen besluiten in fiscale aangelegenheden

8. In een aantal specifieke gevallen verleent de wetgever delegatie aan de Koning om essentiële elementen inzake belastingen te bepalen, alhoewel het vaststellen van die elementen krachtens artikel 170, § 1, van de Grondwet een aan de wetgever voorbehouden bevoegdheid is. Het instellen van een dergelijk mechanisme wordt aanvaard in gevallen waarin de wetgever met inachtneming van de gewone parlementaire procedure niet met de vereiste spoed die essentiële elementen van de belasting zou kunnen vaststellen om een doelstelling van algemeen belang te verwezenlijken. Om te voldoen aan het fiscale legaliteitsbeginsel moet dan wel in een bekrachtiging door de wetgever worden voorzien binnen een relatief korte termijn. Bij gebrek aan

² In de geldende regelingen is hetzij geen termijn voor bekrachtiging bepaald (zie de artikelen 59, § 5, tweede lid, 69, § 1, derde lid, 162, derde lid, 275, § 3, en 275¹, vijfde lid, van het WIB 92 en artikel 37, § 2, van het Btw-wetboek), hetzij een termijn van 12 maanden (zie de artikelen 2, § 1, 13°, b), vierde lid, van het WIB 92 en 176², 12°, van het Wetboek diverse rechten en taksen). In een aantal gevallen is in die regelingen niet expliciet bepaald dat de besluiten geacht moeten worden geen uitwerking te hebben gehad indien ze niet worden bekrachtigd (zie de artikelen 59, § 5, tweede lid, 69, § 1, derde lid, 162, derde lid, 275, § 3, en 275¹, vijfde lid, van het WIB 92, artikel 37, § 2, van het Btw-wetboek en artikel 176², 12°, van het Wetboek diverse rechten en taksen).

wettelijke bekrachtiging binnen de door de wetgever voorgeschreven termijn, moeten de besluiten worden geacht nooit uitwerking te hebben gehad.

Het Grondwettelijk Hof verwoordde dit in arrest 100/2003 van 17 juli 2003 als volgt:

“B.11.1. Uit het voormelde artikel 170, § 1, van de Grondwet kan worden afgeleid dat geen enkele belasting kan worden geheven zonder instemming van de belastingplichtigen, uitgedrukt door hun vertegenwoordigers. De niet-inachtneming van die bepaling impliceert een schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet. Zij houdt immers een niet te verantwoorden verschil in behandeling in tussen twee categorieën van belastingplichtigen: degenen die de waarborg genieten dat niemand kan worden onderworpen aan een belasting indien daartoe niet is beslist door een democratisch verkozen beraadslagende vergadering en degenen aan wie die grondwettelijke waarborg wordt ontzegd. Daaruit volgt dat de fiscale aangelegenheid een bevoegdheid is die bij de Grondwet aan de wet wordt voorbehouden en dat elke delegatie die betrekking heeft op het bepalen van één van de essentiële elementen van de belasting, in beginsel ongrondwettig is.

B.11.2. Wanneer de wetgever zich evenwel in de onmogelijkheid bevindt om zelf alle essentiële elementen van een belasting vast te stellen omdat de inachtneming van de parlementaire procedure hem niet zou in staat stellen om met de vereiste spoed te handelen om een doelstelling van algemeen belang te verwezenlijken, kan worden aanvaard dat hij de Koning ertoe machtigt om zulks te doen, op voorwaarde dat die machtiging uitdrukkelijk en ondubbelzinnig is en dat de door de Koning genomen maatregelen door de wetgevende macht worden onderzocht binnen een relatief korte termijn, vastgesteld in de machtigingswet.”³

9. Het gegeven dat de wetgever door middel van de gewone parlementaire procedure niet tijdig een of meer belastingelementen zou kunnen vaststellen en dit daarom in eerste instantie aan de Koning overlaat, mag er echter niet toe leiden dat hij afstand doet van het uitoefenen van zijn voorbehouden bevoegdheid. Integendeel, gelet op artikel 170, § 1, van de Grondwet dient hij zich, en wel van zodra dit mogelijk is – het Grondwettelijk Hof gewaagt van “binnen een relatief korte termijn” – over de door de Koning genomen maatregel te buigen en op te treden indien hij het er niet mee eens is, hetzij door hem ongedaan te maken (door de maatregel op te heffen), hetzij door hem bij te sturen. Is hij het ermee eens, dan dient hij de maatregel te bekrachtigen.

³ J. THEUNIS wijst erop dat het vereiste van de relatief korte termijn betekent dat het ontbreken van elk bekrachtigingsmechanisme, maar ook het ontbreken van een bekrachtigingstermijn in strijd is met het legaliteitsbeginsel (J. THEUNIS, “Het fiscaal legaliteitsbeginsel. Een stand van zaken na 10 jaar rechtspraak van het Arbitragehof”, *TFR* 2006, (79) 96). Het is dus inderdaad nodig om bepaalde geldende wettelijke regelingen bij te stellen.

10. Het stramien dat uit de ontworpen bepalingen blijkt, spoort in beginsel met die vereisten.

10.1. Door te bepalen dat de Koning een wetsontwerp ter bekrachtiging ervan moet indienen bij de Kamer van volksvertegenwoordigers, *onmiddellijk indien ze in zitting is, zo niet bij de opening van de eerstvolgende zitting*, wordt gewaarborgd dat de Kamer snel kennis krijgt van de genomen maatregel en zo nodig ook snel kan reageren.

In dit verband wordt herinnerd aan de vaste gewoonte van de afdeling Wetgeving de uitvoerende macht te wijzen op het vereiste om telkens met bekwame spoed – “onmiddellijk” betekent immers zonder verwijl – een wetsontwerp ter bekrachtiging voor te leggen aan de Kamer en op de mogelijke gevolgen van het niet onmiddellijk indienen van een wetsontwerp ter bekrachtiging.⁴ Ook dit om advies voorgelegde voorontwerp bevat trouwens een bekrachtigingsbepaling die niet voldoet aan het vereiste van de onmiddellijkheid, namelijk artikel 45, eerste streepje, dat betrekking heeft op de bekrachtiging van het koninklijk besluit van 25 maart 2018 ‘tot wijziging van de bijlage III van het KB/WIB 92’. Zie opmerking 22.

10.2. Door te bepalen *dat de door de Koning genomen maatregel wordt ingetrokken indien hij niet bij wet is bekrachtigd binnen een zekere termijn na de datum van de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad*, wordt gewaarborgd dat voor de periode tussen de inwerkingtreding van het te bekrachtigen besluit en de uiterste datum waarop het bekrachtigd moet worden, een categorie van personen niet kan worden geraakt door een maatregel zonder dat deze het voorwerp uitmaakt van een beslissing genomen door een democratisch verkozen beraadslagende vergadering.⁵ Het stilzitten van de wetgever met als gevolg dat de maatregel automatisch wordt ingetrokken bij het verstrijken van de gestelde termijn, dient in elk geval te worden vermeden: de wetgever dient zijn voorbehouden bevoegdheid actief uit te oefenen en hij heeft ook de positieve plicht om in te staan voor de rechtszekerheid. Het mechanisme van de automatische intrekking is alleen dienstig voor het geval de wetgever door uitzonderlijke omstandigheden er niet zou in slagen tijdig een standpunt te bepalen.

⁴ Zie bijvoorbeeld: adv.RvS 49.038/1/2/3/4 van 10 januari 2011 over een voorontwerp dat onder meer geleid heeft tot de wet van 14 april 2011 ‘houdende diverse bepalingen’, *Parl.St.* Kamer 2010-11, nr. 53-1208/001, 119-120; adv.RvS 56.773/1/2/3/4 van 17 november 2014 over een voorontwerp dat geleid heeft tot de programmawet van 19 december 2014, *Parl.St.* Kamer 2014-15, nr. 54-0672/001, 184-186; adv.RvS 59.507/2/3/4 van 27 juni 2016 over een voorontwerp dat geleid heeft tot de wet van 18 december 2016 ‘tot regeling van de erkenning en de afbakening van crowdfunding en houdende diverse bepalingen inzake financiën’, *Parl.St.* Kamer 2016-17, nr. 54-2072/001, 242; adv.RvS 64.323/2-3 van 4 januari 2019 over een voorontwerp van wet ‘houdende diverse fiscale bepalingen en tot wijziging van artikel 1, § 1ter, van de wet van 5 april 1955’, opmerking 9.

⁵ GwH 18 februari 1998, nr. 18/98, B.8.1; GwH 21 maart 2000, nr. 32/2000, B.7.1.

Over de keuze van een termijn van 24 maanden

11. In dit geval wordt een termijn van 24 maanden vooropgesteld. De gemachtigde verantwoordde die keuze als volgt:

“[Er] moet opgemerkt worden dat de termijn van 24 maanden een uiterlijke termijn is waarbinnen gehandeld moet worden, de regel blijft in elk geval dat de bekrachtiging van deze besluiten ‘onmiddellijk indien ze in zitting is, zo niet bij de opening van de eerstvolgende zitting’ dient te gebeuren. Daarnaast lijkt, gelet op de omstandigheden, dat een uiterlijke termijn van 24 maanden een redelijke termijn is waarbinnen de wetgever geacht wordt te handelen, gelet op het feit dat de wetgever in elk geval de verbintenis opgelegd heeft gekregen om ‘onmiddellijk’ tot bekrachtiging over te gaan.”

12. In het verleden heeft de afdeling Wetgeving reeds betwijfeld of 24 maanden in deze context wel als een relatief korte termijn te beschouwen is.⁶

13. Om de vooropgezette termijn te beoordelen, dient rekening te worden gehouden met het kader waarin de hier aan de orde zijnde bekrachtigingsmechanismen worden gehanteerd. Is het voor de wetgever niet mogelijk om door middel van het normale wetgevingsproces ter zake tijdig op te treden, dan vereist het legaliteitsbeginsel in belastingaangelegenheden wel dat de wetgever zich zo spoedig mogelijk over de door de Koning genomen maatregel uitsprekt. Een bekrachtigingstermijn van 24 maanden staat evenwel op gespannen voet met het fiscaal eenjarigheidsbeginsel (artikel 171 van de Grondwet) en met de eveneens op jaarbasis georganiseerde begrotingscyclus van de staatsontvangsten en -uitgaven (artikel 174 van de Grondwet). Indien een termijn van 2 jaar zou worden gehanteerd, betekent dit dat de mogelijke implicaties van een niet-bekrachtiging zich over twee begrotingscyclussen kunnen uitstrekken met alle gevolgen van dien: vermits de maatregel dan geacht moet worden nooit te hebben bestaan, dienen alle ermee verbonden belastingontvangsten teruggestort te worden aan de belastingplichtigen.⁷

14. Conclusie uit het voorgaande is dat een termijn van 12 maanden meer in overeenstemming is met het legaliteitsbeginsel inzake belastingen, en een termijn van 24 maanden niet.

⁶ Zie bijvoorbeeld adv.RvS 57.455/1/2/3/4 van 5 mei 2015 over een voorontwerp dat geleid heeft tot de programmawet van 10 augustus 2015, *Parl.St.* Kamer 2014-15, nr. 54-1125/001, 179, en recent nog adv.RvS 65.594/3 van 11 maart 2019 over een amendement bij het voorontwerp van wet ‘betreffende de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie’. Zie ook het overzicht van de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof uit de periode 1995-2005 in J. THEUNIS, “Het fiscaal legaliteitsbeginsel. Een stand van zaken na 10 jaar rechtspraak van het Arbitragehof”, *TFR* 2006, (79) 96.

⁷ In dat geval staat de wetgever, gelet op de gevolgen, ook meer onder druk om de maatregel wél te bekrachtigen.

BIJZONDERE OPMERKINGENHoofdstuk 1 – Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992Hoofdstuk 2 – Wetboek van de belasting over de toegevoegde waardeHoofdstuk 3 – Wetboek van diverse rechten en taksen

15. Bij deze hoofdstukken zijn geen bijzondere opmerkingen te maken.

Hoofdstuk 4 – InwerkingtredingArtikel 30

16. Artikel 30 van het voorontwerp bepaalt dat titel 3 van toepassing is “op de besluiten die vanaf 1 januari 2019 worden genomen”.

Zoals blijkt uit hetgeen is uiteengezet in voetnoot 2, voorziet de geldende wetgeving in twee gevallen in een bekrachtiging binnen de 12 maanden na de bekendmaking ervan. Door de nieuwe regeling zal die termijn tot 24 maanden worden verlengd voor de vanaf 1 januari 2019 genomen besluiten.

In zoverre de ontworpen bepalingen worden aangenomen, bekendgemaakt en in werking treden vóór 1 januari 2020, vormt de ontworpen bepaling geen probleem. In het andere geval is er mogelijk wel een probleem, namelijk indien voor een of meer besluiten de bekrachtigingstermijn reeds zou verstreken zijn op het moment dat de nieuwe bepalingen in werking treden. Volgens de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof is het de wetgever immers, behalve in geval van uitzonderlijke omstandigheden, niet toegestaan om een niet-tijdige bekrachtiging te dekken door de bekrachtigingstermijn te verlengen.⁸

Titel 4 – Vestiging van de belastingen

17. Bij deze titel zijn geen opmerkingen te maken.

Titel 5 – InvorderingHoofdstuk 1 – Wijziging aan het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992

18. Vermits titel 5 van het voorontwerp slechts één artikel bevat, is een onderverdeling ervan in een hoofdstuk overbodig en zinloos (vergelijk met titel 6 van het voorontwerp).

⁸ GwH 17 juli 2003, nr. 100/2003, B.11.1 tot B.11.11.

Artikel 35

19. Artikel 35 van het voorontwerp strekt ertoe om in de inleidende zin van artikel 415, § 1, eerste lid, van het WIB 92, de woorden “[vanaf 1 juli] van het tweede jaar van het aanslagjaar” te vervangen door “[vanaf 1 juli] van het jaar volgend op het aanslagjaar”. Er kan duidelijkheidshalve aan worden toegevoegd “als bedoeld bij artikel 359, eerste lid, van het WIB 92”. Omdat de betrokken woorden niet enkel in de inleidende zin van dat eerste lid moeten worden vervangen, maar ook in het 2° ervan, kan men bovendien beter schrijven “... worden ... de woorden ... *telkens* vervangen”.

Titel 6 – Wijzigingen aan het Wetboek der successierechten

20. Bij deze titel zijn geen opmerkingen te maken.

Titel 7 – Wijzigingen aan de wet van 25 december 2017 tot hervorming van de vennootschapsbelasting

21. Bij deze titel zijn geen opmerkingen te maken.

Titel 8 – Bekrachtiging van koninklijke besluiten en opheffing van een bij wet bekrachtigde bepaling in het KB/WIB 92

Artikel 45

22. Artikel 45, eerste streepje, van het voorontwerp strekt tot bekrachtiging van het koninklijk besluit van 25 maart 2018.

Die bekrachtiging is vereist op grond van het geldende artikel 275, § 3, van het WIB 92. Krachtens die bepaling dient de Koning een ontwerp van bekrachtigingswet in te dienen bij de Kamer van volksvertegenwoordigers, “onmiddellijk indien ze in zitting zijn, zoniet bij de opening van de eerstvolgende zitting”.

Er moet worden vastgesteld dat het wetsontwerp tot bekrachtiging niet “onmiddellijk” – dat wil zeggen zonder verwijl – is ingediend. De vraag is wat de gevolgen kunnen zijn van het niet onmiddellijk indienen van een wetsontwerp ter bekrachtiging.

†LW-AIETMADPH-GFERCVT†

Door niet onmiddellijk – of van zodra dit mogelijk was – een wetsontwerp tot bekrachtiging in te dienen bij de Kamer van volksvertegenwoordigers neemt de uitvoerende macht het risico dat de rechtskracht aan de betrokken besluiten wordt ontnomen, doordat ze naar aanleiding van een annulatieberoep worden vernietigd door de Raad van State, afdeling Bestuursrechtspraak,⁹ of doordat ze niet tijdig worden bekrachtigd.¹⁰ Om dit te vermijden, moet in het vervolg dan ook zonder verwijl een wetsontwerp ter bekrachtiging bij de Kamer van volksvertegenwoordigers worden ingediend, telkens een dergelijk besluit wordt vastgesteld.

*

⁹ Indien die daarover uitspraak doet vóór het tijdstip van de inwerkingtreding van de bekrachtigingswet.

¹⁰ Zie in dit verband de arresten nrs. 60/2002 van 28 maart 2002 en 100/2003 van 17 juli 2003 van het Grondwettelijk Hof. In arrest nr. 60/2002 oordeelde het Hof dat, omdat de regeling beperkt was tot de omzetting van een aantal technische voorschriften van EG-richtlijnen waarbij de Koning in hoge mate gebonden was door de inhoud van de om te zetten bepalingen, de laattijdige bekrachtiging geen schending uitmaakt van het grondwettelijke beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie. In arrest nr. 100/2003 werd geoordeeld dat doordat een koninklijk besluit door de wetgever niet was bekrachtigd binnen de termijn vastgesteld in de machtigingswet en doordat integendeel die termijn retroactief werd gewijzigd teneinde een niet-tijdige bekrachtiging te dekken, de wet inbreuk maakt op de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 170 ervan, en met het algemeen beginsel van niet-retroactiviteit van de wetten. Alhoewel beide arresten in een zeer specifieke context tot stand zijn gekomen, blijkt eruit wel dat het Grondwettelijk Hof telkens de wettigheid van de laattijdige bekrachtiging onderzoekt.

12/19

advies Raad van State/avis du Conseil d'État

65.412/3

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique ¹ et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE DE L'AVANT-PROJET

2. L'avant-projet de loi soumis pour avis a pour objet d'apporter une série de modifications à la législation fiscale. Il s'agit principalement de modifications disparates à différents codes fiscaux. Toutefois, une partie importante de l'avant-projet concerne l'uniformisation du mécanisme de confirmation d'arrêtés royaux qui figure à de nombreux endroits dans les codes fiscaux (voir le titre 3 de l'avant-projet).

EXAMEN DU TEXTE

Titre 1er – Disposition générale

3. Ce titre n'appelle aucune observation.

Titre 2 – Modifications au Code des impôts sur les revenus 1992

Chapitre 1er – Plus-values minibus

4. L'intitulé de ce chapitre ne couvre pas son contenu ; il convient d'y remédier. Les dispositions modificatives insérées dans ce chapitre ne concernent pas uniquement les minibus. L'article 24, alinéa 3, du Code des impôts sur les revenus 1992 (ci-après : CIR 92), qui est modifié par l'article 2 de l'avant-projet, et l'article 27, alinéa 3, du CIR 92, qui est modifié par l'article 3 de l'avant-projet, traitent de plus-values « sur [l]es véhicules visés à l'article 66 [du CIR 92] ». Cet article renvoie à son tour aux « véhicules visés à l'article 65 », qui font référence aux « voitures, voitures mixtes et minibus, autres que ceux utilisés exclusivement pour le transport rémunéré de personnes, tels que ces véhicules sont définis par la réglementation relative à l'immatriculation des véhicules à moteur, y compris les camionnettes visées à l'article 4, § 3, du Code des taxes assimilées aux impôts sur les revenus ».

¹ S'agissant d'un avant-projet de loi, on entend par « fondement juridique » la conformité avec les normes supérieures.

Chapitre 2 – Modifications diversesArticle 6

5. La même adaptation que celle qui fait l'objet de l'article 5, c), de l'avant-projet – il s'agit du remplacement des mots « les valeurs de rachat visées à l'article 6, alinéas 3 et 4 » (de l'arrêté royal du 14 novembre 2008 'portant exécution des mesures anti-crise reprises dans la loi du 22 février 1998 fixant le statut organique de la Banque Nationale de Belgique, en ce qui concerne la création du Fonds de garantie pour les services financiers') à l'article 19, § 1er, alinéa 2, du CIR 92 –, devra être ajoutée à l'article 6 de l'avant-projet. En effet, l'article 34, § 5, du CIR 92 contient également les mêmes mots. Dès lors que l'intitulé de l'arrêté royal du 14 novembre 2008 a été remplacé par l'article 13 de la loi du 22 avril 2016, l'occasion peut être mise à profit pour le modifier également dans les articles 19, § 1er, alinéa 2, et 34, § 5, du CIR 92.

Article 8

6. Le délégué a apporté les précisions supplémentaires suivantes à propos de la disposition modificative de l'article 8 de l'avant-projet.

« Artikel 90/1, eerste lid, WIB 92 bepaalt dat de inkomsten uit de deeleconomie, uit het verenigingswerk en uit occasionele diensten tussen burgers die niet als beroepsinkomsten worden aangemerkt, vrijgesteld zijn als divers inkomen wanneer de jaargrens niet is overschreden in het belastbaar tijdperk zelf of het vorige belastbare tijdperk.

De voorgestelde wijziging van artikel 90/1, vierde lid, tweede streepje, WIB 92 wil louter verduidelijken dat de regel dat voor de toepassing van artikel 90/1, eerste lid, WIB 92 enkel rekening moet worden gehouden met de inkomsten die voor het betrokken belastbare tijdperk zijn geregistreerd (ongeacht het tijdstip van de betaling of toekenning van de inkomsten) slechts geldt voor de inkomsten uit het verenigingswerk en uit occasionele diensten tussen burgers. Enkel de inkomsten uit het verenigingswerk en uit occasionele diensten tussen burgers worden immers geregistreerd in de applicatie van de sociale zekerheid, niet de inkomsten uit de deeleconomie. Voor de inkomsten uit de deeleconomie wordt steeds rekening gehouden met de inkomsten die in het betrokken belastbare tijdperk zijn betaald of toegekend door het platform, ongeacht in welk belastbaar tijdperk de prestaties werden geleverd (cf. artikel 90/1, tweede lid, WIB 92).

Artikel 90/1, vierde lid, tweede streepje, WIB 92 kan eigenlijk worden begrepen als een aanvulling op artikel 90/1, derde lid, WIB 92, dat bepaalt dat het brutobedrag van de in artikel 90, eerste lid, 1°*ter* en 1°*quater*, WIB 92 vermelde inkomsten elk bedrag omvat dat ten voordele van de belastingplichtige is geregistreerd overeenkomstig respectievelijk artikel 25 en artikel 19 van de wet van 18 juli 2018 betreffende de economische relance en de versterking van de sociale cohesie. Het geeft aan dat het principe dat blijkt uit artikel 37*bis*, § 2, eerste lid, WIB 92, met name dat om te bepalen of het maandplafond al dan niet is overschreden voor de inkomsten uit het verenigingswerk en occasionele diensten tussen burgers rekening wordt gehouden met het bedrag [van] de inkomsten die voor een bepaalde kalendermaand zijn geregistreerd, ook geldt om het al dan niet overschrijden van de jaargrens te evalueren. Wanneer er in december van het jaar n bv. prestaties en een vergoeding worden geregistreerd voor januari van het jaar n+1, dan wordt de vergoeding voor de prestaties in kwestie in rekening gebracht voor het jaar n+1 en niet voor het jaar n.

‡LW-AIETMADPH-GFERCVT‡

Er werd voor geopteerd om de aanvulling dezelfde inwerkingtreding te geven als artikel 90/1, derde lid, WIB 92 zelf, vermits het om een loutere verduidelijking gaat. Deze verduidelijking heeft immers geen verdere impact op de toepassing van artikel 90/1, WIB 92 ».

Titre 3 – Modifications dans différents codes relatives à la confirmation d'arrêtés par une loi

OBSERVATIONS GÉNÉRALES

Objet du titre

7. Le titre 3 de l'avant-projet regroupe des dispositions modificatives visant à uniformiser diverses réglementations relatives à des arrêtés royaux à confirmer. Il s'agit de modifications au CIR 92 (chapitre 1er), au Code de la taxe sur la valeur ajoutée (ci-après : C.T.V.A.) (chapitre 2) et au Code des droits et taxes divers (chapitre 3)², qui s'appuient chaque fois sur la même structure :

- une fois qu'un tel arrêté royal a été pris, le Roi doit saisir la Chambre des représentants d'un projet de loi de confirmation « immédiatement si elle est réunie, sinon dès l'ouverture de la plus prochaine session » ;
- si l'arrêté n'est pas confirmé par la loi dans les 24 mois suivant la date de sa publication au Moniteur belge, l'arrêté royal doit être réputé ne jamais avoir produit ses effets.

Du mécanisme des arrêtés à confirmer par la loi en matière fiscale

8. Dans un certain nombre de cas spécifiques, le législateur confère délégation au Roi pour déterminer des éléments essentiels en matière d'impôts, bien que la fixation de ces éléments soit une compétence que l'article 170, § 1er, de la Constitution réserve au législateur. L'instauration d'un tel mécanisme est admise dans les cas où le respect de la procédure parlementaire ordinaire ne permettrait pas au législateur de déterminer avec la célérité requise ces éléments essentiels de l'impôt pour réaliser un objectif d'intérêt général. Pour satisfaire au principe de légalité fiscale, il faut alors prévoir une confirmation par le législateur dans un délai relativement court. À défaut de confirmation légale dans le délai prescrit par le législateur, les arrêtés doivent être réputés ne jamais avoir produit d'effets.

² Les réglementations en vigueur soit ne fixent pas de délai de confirmation (voir les articles 59, § 5, alinéa 2, 69, § 1er, alinéa 3, 162, alinéa 3, 275, § 3, et 275¹, alinéa 5, du CIR 92 et l'article 37, § 2, du Code de la TVA), soit fixent un délai de 12 mois (voir les articles 2, § 1er, 13°, b), alinéa 4, du CIR 92 et 176², 12°, du Code des droits et taxes divers). Dans quelques cas, ces réglementations ne prévoient pas explicitement que les arrêtés doivent être réputés n'avoir produit aucun effet s'ils ne sont pas confirmés (voir les articles 59, § 5, alinéa 2, 69, § 1er, alinéa 3, 162, alinéa 3, 275, § 3, et 275¹, alinéa 5, du CIR 92, l'article 37, § 2, du C.T.V.A. et l'article 176², 12°, du Code des droits et taxes divers).

La Cour constitutionnelle a formulé cette considération dans l'arrêt 100/2003 du 17 juin 2003 de la manière suivante :

« B.11.1. Il se déduit de l'article 170, § 1er, précité de la Constitution qu'aucun impôt ne peut être levé sans qu'ait été recueilli le consentement des contribuables exprimé par leurs représentants. Une méconnaissance de cette disposition implique une violation des articles 10 et 11 de la Constitution. Elle entraîne en effet une différence de traitement injustifiable entre deux catégories de contribuables : ceux qui bénéficient de la garantie consistant en ce que nul ne peut être soumis à un impôt qui n'a pas été décidé par une assemblée délibérante démocratiquement élue et ceux qui sont privés de cette garantie constitutionnelle. Il s'ensuit que la matière fiscale est une compétence que la Constitution réserve à la loi et que toute délégation qui porte sur la détermination d'un des éléments essentiels de l'impôt est, en principe, inconstitutionnelle.

B.11.2. Toutefois, lorsque le législateur se trouve dans l'impossibilité d'établir lui-même tous les éléments essentiels d'un impôt parce que le respect de la procédure parlementaire ne lui permettrait pas d'agir avec la promptitude voulue pour réaliser un objectif d'intérêt général, il peut être admis qu'il habilite le Roi à le faire, pourvu qu'il détermine explicitement et sans équivoque l'objet de cette habilitation et que les mesures prises par le Roi soient examinées par le pouvoir législatif dans un délai relativement court, fixé dans la loi d'habilitation »³.

9. La circonstance que l'utilisation de la procédure parlementaire ordinaire ne permettrait pas au législateur d'établir un ou plusieurs éléments de l'impôt en temps utile et qu'il délègue dès lors au Roi le soin de le faire en première instance ne peut toutefois pas conduire à ce qu'il renonce à l'exercice de cette compétence qui lui est réservée. Au contraire, eu égard à l'article 170, § 1er, de la Constitution, il est tenu, et ce dès que c'est possible – la Cour constitutionnelle mentionne « dans un délai relativement court » – d'examiner la mesure prise par le Roi et d'intervenir s'il n'est pas d'accord avec celle-ci, soit en l'invalidant (en abrogeant la mesure), soit en l'adaptant. S'il approuve la mesure, il doit alors la confirmer.

10. La structure qui ressort des dispositions en projet se concilie en principe avec ces exigences.

10.1. En prévoyant que le Roi doit saisir la Chambre des représentants d'un projet de loi de confirmation, *immédiatement si elle est réunie, sinon dès l'ouverture de la plus prochaine session*, le texte en projet garantit que la Chambre a rapidement connaissance de la mesure prise et peut ainsi également réagir rapidement si nécessaire.

³ J. THEUNIS souligne que l'exigence du délai relativement court signifie que l'absence de tout mécanisme de confirmation, mais également l'absence d'un délai de confirmation, est contraire au principe de légalité (J. THEUNIS, « Het fiscaal legaliteitsbeginsel. Een stand van zaken na 10 jaar rechtspraak van het Arbitragehof », *TFR* 2006, (79), p. 96). Il est donc en effet nécessaire d'adapter certaines réglementations légales en vigueur.

À cet égard, on rappellera la pratique constante de la section de législation qui attire l'attention du pouvoir exécutif sur l'exigence de saisir chaque fois avec célérité – « immédiatement » signifie en effet sans délai – la Chambre d'un projet de loi de confirmation et sur les conséquences éventuelles du dépôt tardif d'un projet de loi de confirmation⁴. Le présent avant-projet de loi soumis pour avis comporte d'ailleurs également une disposition de confirmation qui ne satisfait pas à l'exigence de l'immédiateté, à savoir l'article 45, premier tiret, qui concerne la confirmation de l'arrêté royal du 25 mars 2018 'modifiant l'annexe III de l'AR/CIR 92'. Voir l'observation 22.

10.2. En prévoyant *que la mesure prise par le Roi est rapportée si elle n'est pas confirmée par la loi dans un certain délai après la date de sa publication au Moniteur belge*, le texte en projet garantit que, pour la période entre l'entrée en vigueur de l'arrêté à confirmer et la date ultime à laquelle il doit être confirmé, une catégorie de personnes ne peut pas être affectée par une mesure sans que celle-ci ne fasse l'objet d'une décision prise par une assemblée délibérante démocratiquement élue⁵. L'inaction du législateur entraînant le retrait d'office de la mesure à l'expiration du délai prévu doit en tout état de cause être évitée : le législateur doit exercer activement la compétence qui lui est réservée et il a également l'obligation positive de veiller à la sécurité juridique. Le mécanisme du retrait d'office n'a d'utilité que pour le cas où le législateur, en raison de circonstances exceptionnelles, ne réussirait pas à prendre position dans les délais.

Du choix d'un délai de 24 mois

11. En l'occurrence, un délai de 24 mois est envisagé. Le délégué a justifié ce choix comme suit :

« [Er] moet opgemerkt worden dat de termijn van 24 maanden een uiterlijke termijn is waarbinnen gehandeld moet worden, de regel blijft in elk geval dat de bekrachtiging van deze besluiten 'onmiddellijk indien ze in zitting is, zo niet bij de opening van de eerstvolgende zitting' dient te gebeuren. Daarnaast lijkt, gelet op de omstandigheden, dat een uiterlijke termijn van 24 maanden een redelijke termijn is waarbinnen de wetgever geacht wordt te handelen, gelet op het feit dat de wetgever in elk geval de verbintenis opgelegd heeft gekregen om 'onmiddellijk' tot bekrachtiging over te gaan ».

⁴ Voir par exemple : l'avis C.E. 49.038/1/2/3/4 du 10 janvier 2011 sur un avant-projet devenu notamment la loi du 14 avril 2011 'portant des dispositions diverses', *Doc. parl.*, Chambre, 2010-11, n° 53-1208/001, pp. 119-120 ; l'avis C.E. 56.773/1/2/3/4 du 17 novembre 2014 sur un avant-projet devenu la loi-programme du 19 décembre 2014, *Doc. parl.*, Chambre, 2014-15, n° 54-0672/001, pp. 1184-186 ; l'avis C.E. 59.507/2/3/4 du 27 juin 2016 sur un avant-projet devenu la loi du 18 décembre 2016 'organisant la reconnaissance et l'encadrement du crowdfunding et portant des dispositions diverses en matière de finances', *Doc. parl.*, Chambre, 2016-17, n° 54-2072/001, p. 242 ; l'avis C.E. 64.323/2-3 du 4 janvier 2019 sur un avant-projet de loi 'portant des dispositions fiscales diverses et modifiant l'article 1er, § 1ter, de la loi du 5 avril 1955', observation 9.

⁵ C.C., 18 février 1998, n° 18/98, B.8.1 ; C.C., 21 mars 2000, n° 32/2000, B.7.1.

12. Par le passé, la section de législation a déjà mis en doute que 24 mois puisse, dans ce contexte, effectivement être considéré comme un délai relativement court ⁶.

13. Pour apprécier le délai envisagé, il faut tenir compte du cadre dans lequel les mécanismes de confirmation en cause en l'espèce sont utilisés. Si le législateur n'a pas la possibilité d'agir en temps utile en la matière par la voie du processus législatif habituel, le principe de légalité en matière fiscale exige alors que le législateur se prononce dans les plus brefs délais sur la mesure prise par le Roi. Toutefois, un délai de confirmation de 24 mois se heurte au principe d'annualité de l'impôt (article 171 de la Constitution) et au cycle budgétaire des recettes et dépenses de l'État, également organisé sur une base annuelle (article 174 de la Constitution). L'utilisation d'un délai de 2 ans aurait pour conséquence que les implications éventuelles d'une non-confirmation peuvent s'étendre sur deux cycles budgétaires, avec toutes les conséquences qui en découlent : puisque la mesure doit alors être réputée n'avoir jamais existée, toutes les recettes fiscales qui y sont liées doivent être remboursées aux contribuables ⁷.

14. En conclusion, un délai de 12 mois est davantage conforme qu'un délai de 24 mois au principe de légalité en matière fiscale.

OBSERVATIONS PARTICULIÈRES

Chapitre 1er – Code des impôts sur les revenus 1992

Chapitre 2 – Code de la taxe sur la valeur ajoutée

Chapitre 3 – Code des droits et taxes divers

15. Ces chapitres n'appellent aucune observation particulière.

Chapitre 4 – Entrée en vigueur

Article 30

16. L'article 30 de l'avant-projet dispose que le titre 3 est applicable « aux arrêtés pris à partir du 1er janvier 2019 ».

Ainsi qu'il ressort de ce qui est exposé dans la note 2, la législation en vigueur prévoit dans deux cas une confirmation dans les 12 mois de la publication. Le nouveau régime portera ce délai à 24 mois pour les arrêtés pris à partir du 1er janvier 2019.

⁶ Voir par exemple l'avis C.E. 57.455/1/2/3/4 du 5 mai 2015 sur un avant-projet devenu la loi-programme du 10 août 2015, *Doc. parl.*, Chambre, 2014-15, n° 54-1125/001, p. 179, et récemment encore l'avis C.E. 65.594/3 du 11 mars 2019 sur un amendement à l'avant-projet de loi 'relatif au retrait du Royaume-Uni de l'Union européenne'. Voir également la revue de la jurisprudence de la Cour constitutionnelle pour la période 1995-2005 dans J. THEUNIS, « Het fiscaal legaliteitsbeginsel. Een stand van zaken na 10 jaar rechtspraak van het Arbitragehof », *TFR* 2006, (79), p. 96.

⁷ Dans ce cas, le législateur, compte tenu des conséquences, est également mis davantage sous pression pour confirmer effectivement la mesure.

Dans la mesure où les dispositions en projet sont adoptées, publiées et entrent en vigueur avant le 1er janvier 2020, la disposition en projet ne pose pas problème. Dans le cas contraire, un problème risque toutefois de se poser, à savoir lorsque, pour un ou plusieurs arrêtés, le délai de confirmation aurait déjà expiré au moment où les nouvelles dispositions entrent en vigueur. En effet, selon la jurisprudence de la Cour constitutionnelle, le législateur n'est pas autorisé, sauf en cas de circonstances exceptionnelles, à couvrir une confirmation tardive en prolongeant le délai de confirmation⁸.

Titre 4 – Établissement des impôts

17. Ce titre n'appelle aucune observation.

Titre 5 – Recouvrement

Chapitre 1er – Modification au Code des impôts sur les revenus 1992

18. Dès lors que le titre 5 de l'avant-projet ne comporte qu'un seul article, sa subdivision en un chapitre est superflue et dénuée de sens (comparer avec le titre 6 de l'avant-projet).

Article 35

19. L'article 35 de l'avant-projet vise à remplacer dans la phrase liminaire de l'article 415, § 1er, alinéa 1er, du CIR 92 les mots « [à partir du 1er juillet] de la deuxième année de l'exercice d'imposition » par les mots « [à partir du 1er juillet] de l'année qui suit l'exercice d'imposition ». Dans un souci de clarté, on peut compléter cette phrase par les mots « au sens de l'article 359, alinéa 1er, du CIR 92 ». En outre, étant donné que les mots concernés doivent être remplacés non seulement dans la phrase liminaire de cet alinéa 1er, mais également au 2°, il vaudrait mieux écrire « ... les mots ... sont *chaque fois* remplacés ».

Titre 6 – Modifications au Code des droits de succession

20. Ce titre n'appelle aucune observation.

Titre 7 – Modifications à la loi du 25 décembre 2017 portant réforme de l'impôt des sociétés

21. Ce titre n'appelle aucune observation.

⁸ C.C., 17 juillet 2003, n° 100/2003, B.11.1 à B.11.11.

Titre 8 – Confirmation d'arrêtés royaux et abrogation d'une disposition de l'AR/CIR 92 confirmée par une loi

Article 45

22. L'article 45, premier tiret, de l'avant-projet vise à confirmer l'arrêté royal du 25 mars 2018.

Cette confirmation est requise par l'article 275, § 3, en vigueur, du CIR 92. Cette disposition impose au Roi de saisir les chambres législatives d'un projet de loi de confirmation « immédiatement si elles sont réunies, sinon dès l'ouverture de leur plus prochaine session ».

Force est de constater que le projet de loi de confirmation n'a pas été déposé « immédiatement » – c'est-à-dire sans délai. Reste à savoir quelles peuvent être les conséquences du non-dépôt immédiat d'un projet de loi en vue de sa confirmation.

En omettant de saisir immédiatement – où dès que possible – la Chambre des représentants d'un projet de loi de confirmation, le pouvoir exécutif prend le risque de priver les arrêtés concernés de la force obligatoire, du fait de leur annulation par le Conseil d'État, section du contentieux administratif⁹, consécutivement à un recours en annulation, ou du fait de leur confirmation tardive¹⁰. Afin d'éviter cette situation, il faut dès lors à l'avenir saisir sans délai la Chambre des représentants d'un projet de loi de confirmation chaque fois qu'un tel arrêté est pris.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Annemie GOOSSENS

Jo BAERT

⁹ Si la section du contentieux administratif se prononce à ce sujet avant la date d'entrée en vigueur de la loi de confirmation.

¹⁰ Voir à cet égard les arrêts de la Cour constitutionnelle n°s 60/2002 du 28 mars 2002 et 100/2003 du 17 juillet 2003. Dans l'arrêt n° 60/2002, la Cour a jugé que, dès lors que le régime se bornait à transposer un certain nombre de prescriptions techniques de directives C.E., le Roi étant ainsi lié dans une large mesure par le contenu des dispositions qui devaient être transposées, la confirmation tardive ne constituait pas une violation du principe constitutionnel d'égalité et de non-discrimination. Dans l'arrêt n° 100/2003, il a été jugé que dès lors qu'un arrêté royal n'a pas été confirmé par le législateur dans le délai fixé dans la loi d'habilitation et que ce délai a au contraire été modifié rétroactivement afin de couvrir une confirmation tardive, la loi porte atteinte aux articles 10 et 11 de la Constitution, combinés avec l'article 170 de celle-ci et avec le principe général de la non-rétroactivité des lois. Bien que les deux arrêts aient été prononcés dans un contexte très spécifique, il en ressort toutefois que la Cour constitutionnelle examine chaque fois la légalité de la confirmation tardive.